

Απόφαση της Επιτροπής

της 26ης Σεπτεμβρίου 2001

**με την οποία κηρύσσεται η συγκέντρωση επιχειρήσεων συμβάσιμη με την κοινή αγορά
και με τη συμφωνία για τον ΕΟΧ
(Υπόθεση αριθ. COMP/M.2434 – ΟΜΙΛΟΣ "GRUPO VILLAR
MIR/ENBW/HIDROELÉCTRICA DEL CANTÁBRICO")**

(Το κείμενο στην ισπανική γλώσσα είναι το μόνο αυθεντικό)

(Κείμενο που παρουσιάζει ενδιαφέρον για τον ΕΟΧ)

Η ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ,

Έχοντας υπόψη:

τη συνθήκη για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας,

τη συμφωνία για τον Ευρωπαϊκό Οικονομικό Χώρο και ιδίως το άρθρο 57, παράγραφος 2, στοιχείο α),

τον κανονισμό (ΕΟΚ) αριθ. 4064/89 του Συμβουλίου, της 21ης Δεκεμβρίου 1989, για τον έλεγχο των πράξεων συγκέντρωσης επιχειρήσεων¹, η τροποποίηση του οποίου αποτελεί τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1310/97², και ιδίως το άρθρο 8, παράγραφος 2,

την απόφαση της Επιτροπής της 1ης Ιουνίου 2001, να κινήσει διαδικασία επί παραβάσει για την εν λόγω υπόθεση,

αφού παρέσχε στις θιγόμενες επιχειρήσεις την ευκαιρία να τύχουν ακρόασης σχετικά με τις αντιρρήσεις που διατύπωσε η Επιτροπή,

την γνώμη της συμβουλευτικής επιτροπής για τον έλεγχο των πράξεων συγκέντρωσης επιχειρήσεων³,

Εκτιμώντας τα εξής:

¹ ΕΕ L 395 της 30.12.1989, σ. 1, διορθωμένη έκδοση στην ΕΕ L 257 της 21.9.1990, σ. 13.

² ΕΕ L 180 της 9.7.1997, σ. 1.

³ ΕΕ

- (1) Στις 4 Απριλίου 2001, η Επιτροπή έλαβε κοινοποίηση σχεδίου συγκέντρωσης, σύμφωνα με το άρθρο 4 του κανονισμού (ΕΟΚ) αριθ. 4064/89 (στο εξής "Κανονισμός περί συγκεντρώσεων"), με τον οποίο οι επιχειρήσεις Grupo Villar Mir και Energie Baden-Württemberg (EnBW), αυτής της τελευταίας ελεγχόμενης από κοινού από την Electricité de France (EDF) και την Zweckverband Oberschwäbische Elektrizitätswerke (OEW), αποκτούν τον πλήρη έλεγχο της ισπανικής επιχείρησης Hidroeléctrica del Cantábrico S.A. (Hidrocantábrico) μέσω δημόσιας προσφοράς αγοράς που υπέβαλε η επιχείρηση Ferroatlántica S.L. (Ferroatlántica). Η Ferroatlántica ανήκει στον όμιλο Grupo Villar Mir, κατόπιν δε της ολοκλήρωσης της πράξης, θα υπόκειται στον πλήρη έλεγχο του ομίλου αυτού και της EnBW.
- (2) Η κοινοποίηση κρίθηκε ελλιπής στις 6 Απριλίου 2001. Στις 10 Απριλίου 2001, τα κοινοποιούντα μέρη παρέσχον τα επιπλέον αιτηθέντα στοιχεία. Κατά την ημερομηνία αυτή συμπληρώθηκε η κοινοποίηση βάσει του άρθρου 10, παράγραφος 1 του κανονισμού περί συγκεντρώσεων.
- (3) Η Επιτροπή, αφού εξέτασε την κοινοποίηση, συνήγαγε ότι η κοινοποιηθείσα πράξη εντάσσεται στο πλαίσιο του κανονισμού περί συγκεντρώσεων.
- (4) Οι ισπανικές αρχές, με επιστολή τους της 14ης Μαΐου 2001, ενημέρωσαν την Επιτροπή, σύμφωνα με το άρθρο 9 του κανονισμού περί συγκεντρώσεων, ότι η προτεινόμενη πράξη θα δημιουργούσε ή θα ενίσχυε συλλογική δεσπόζουσα θέση συνεπεία της οποίας θα παρεμποδίζετο σημαντικά ο ανταγωνισμός στην αγορά παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας στην Ισπανία. Ταυτόχρονα, η συγκέντρωση θα επηρέαζε και την αγορά της διανομής και εμπορίας ηλεκτρικής ενέργειας στην Αυτόνομη Περιφέρεια των Αστουριών, η οποία θα συγκέντρωνε όλα τα χαρακτηριστικά μιας ανεξάρτητης αγοράς και δεν θα αποτελούσε ουσιαστικό τμήμα της κοινής αγοράς. Ως εκ τούτου, οι ισπανικές αρχές ζήτησαν την αναβολή της προτεινόμενης συγκέντρωσης σύμφωνα με το άρθρο 9 του κανονισμού περί συγκεντρώσεων.
- (5) Η Επιτροπή, αφού προέβη σε μία πρώτη εξέταση της απόφασης, συνήγαγε ότι η συγκέντρωση κινούσε σοβαρές αμφιβολίες ως προς το συμβιβάσιμο με την κοινή αγορά, δεδομένου ότι μπορούσε να δημιουργήσει ή να ενισχύσει δεσπόζουσα θέση συνεπεία της οποίας θα παρεμποδίζετο σημαντικά ο ανταγωνισμός στην κοινή αγορά ή σε ουσιαστικό τμήμα αυτής. Συνεπώς, την 1η Ιουνίου 2001, η Επιτροπή αποφάσισε να κινήσει τη διαδικασία που προβλέπεται στο άρθρο 6, παράγραφος 1, στοιχείο γ) του κανονισμού περί συγκεντρώσεων.
- (6) Η συμβουλευτική επιτροπή συζήτησε το σχέδιο απόφασης στις 13 Σεπτεμβρίου 2001.

I. ΤΑ ΜΕΡΗ ΚΑΙ Η ΠΡΑΞΗ

- (7) Ο όμιλος Grupo Villar Mir, του οποίου η μητρική εταιρεία είναι η Inmobiliaria Espacio S.A., αποτελεί όμιλο επιχειρήσεων διαφόρων συμφερόντων στους ακόλουθους τομείς: ακίνητα, λιπάσματα, οικοδομικό τομέα, παροχή υποδομής και υπηρεσιών, καθώς και διαχείριση οικονομικών επενδύσεων.
- (8) Ο EnBW, υπό τον κοινό έλεγχο της EDF και της OEW, αποτελεί επιχείρηση ηλεκτρικής ενέργειας καθέτου ολοκλήρωσης, η κύρια δραστηριότητα της οποίας

είναι η παραγωγή, μεταφορά, διανομή, εμπορία και παροχή ηλεκτρικής ενέργειας κυρίως στη νοτιοανατολική Γερμανία.

- (9) Η EDF είναι κρατική επιχείρηση οι κύριες δραστηριότητες της οποίας είναι η παραγωγή, η μεταφορά, η διανομή και η εμπορία ηλεκτρικής ενέργειας στη Γαλλία. Η EDF/RTE, ένα τμήμα που δημιουργήθηκε στο πλαίσιο της EDF διαχειρίζεται το εθνικό δίκτυο μεταφοράς ηλεκτρικής ενέργειας και τις διασυνδέσεις με τις γειτονικές χώρες. Μέσω της θυγατρικής της EDF International ("EDFI"), μιας εταιρείας χαρτοφυλακίου, η EDF διαθέτει μετοχές σε επιχειρήσεις ηλεκτρικής ενέργειας διαφόρων ευρωπαϊκών χωρών, μεταξύ των οποίων η Αυστρία, η Ιταλία, η Σουηδία και το Ηνωμένο Βασίλειο. Από την άλλη πλευρά, η EDF λειτουργεί σε τομείς κατασκευής και συντήρησης εγκαταστάσεων παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας και δικτύων μεταφοράς και παρέχει υπηρεσίες ανάκτησης και αστικού φωτισμού.
- (10) Η Ferroatlántica είναι επιχείρηση που ασχολείται με την παραγωγή, διανομή και εμπορία, τόσο στην εσωτερική όσο και στην εξωτερική αγορά, διαφόρων ειδών μετάλλων και κραμάτων σιδήρου που παράγονται σε ηλεκτρική υψικάμινο, καθώς και με την παραγωγή υδροηλεκτρικής ενέργειας. Είναι κατά 100% ιδιοκτησία του ομίλου Grupo Villar Mir και, μετά την προτεινόμενη πράξη, θα υπαχθεί στον κοινό έλεγχο του ομίλου αυτού και της EnBW, που θα αποκτήσει το 50% του κεφαλαίου της.
- (11) Η Hidrocantábrico ασχολείται με την παραγωγή, διανομή και εμπορία ηλεκτρικής ενέργειας και κατέχει σήμερα την τέταρτη θέση στην κατάταξη των ισπανικών επιχειρήσεων ηλεκτρικής ενέργειας. Εκτός από τον τομέα ηλεκτρικής ενέργειας, η επιχείρηση επικεντρώνει τις δραστηριότητές της ουσιαστικά στη διανομή και εμπορία αερίου και στον τομέα των τηλεπικοινωνιών στην Αυτόνομη Περιφέρεια των Αστουριών.
- (12) Η προτεινόμενη πράξη συνίσταται στην απόκτηση του από κοινού ελέγχου της Hidrocantábrico από μέρους του ομίλου Grupo Villar Mir και της EnBW μέσω της εισόδου της EnBW στην Ferroatlántica (με 50% των μετοχών), είναι δε η επιχείρηση αυτή το μέσο για την απόκτηση του εν λόγω ελέγχου. Για τον σκοπό αυτό, τα μέρη συνήψαν σειρά συμφωνιών. Στις 28 Σεπτεμβρίου 2000, η Ferroatlántica, με την υποστήριξη της EnBW, υπέβαλε μία πρώτη δημόσια προσφορά αγοράς, η οποία εγκρίθηκε από την εθνική Επιτροπή Αγοράς Αξιών (CNMV) στις 17 Ιανουαρίου 2001, για το 25% του κεφαλαίου της Hidrocantábrico. Κατόπιν, υποβλήθηκαν άλλες δύο δημόσιες προσφορές που αφορούσαν το σύνολο του εταιρικού κεφαλαίου της Hidrocantábrico, αφενός από μέρους του ομίλου που είχε σχηματιστεί από την Caja de Ahorros de Asturias (Cajastur) μαζί με την πορτογαλική επιχείρηση ηλεκτρικής ενέργειας Electricidade de Portugal S.A. (EDP) και την Caja de Seguros Reunidos, Compañía de Seguros y Reaseguros S.A. (Caser), και από την άλλη πλευρά από τον γερμανικό όμιλο RWE. Ο RWE απέσυρε εκ των υστέρων την προσφορά του. Η Ferroatlántica από την πλευρά της, που ήταν η πρώτη επιχείρηση που είχε υποβάλει δημόσια προσφορά, τροποποίησε την αρχική αυτή προσφορά αυξάνοντάς την μέχρι το 100% του κεφαλαίου και βελτιώνοντας τους οικονομικούς όρους των προηγούμενων προσφορών της. Μετά την εκκαθάριση της τελευταίας αυτής προσφοράς ο όμιλος που αποτελείται από την Cajastur, τη EDP και την Caser έλεγχε το 35% των μετοχών της Hidrocantábrico, ενώ η Ferroatlántica είχε αποκτήσει το 59,66% του εταιρικού κεφαλαίου της προαναφερθείσας επιχείρησης.

II. ΣΥΓΚΕΝΤΡΩΣΗ

- (13) Σύμφωνα με τις συμφωνίες που συνήφθησαν από τον όμιλο Grupo Villar Mir και την EnBW, κάθε μία από τις δύο επιχειρήσεις θα συμμετέχει κατά 50% στην Ferroatlántica (μέσο για την απόκτηση του ελέγχου της Hidrocantábrico). Μέσω της συμμετοχής αυτής, ο όμιλος Grupo Villar Mir και η EnBW θα ελέγχουν από κοινού την Hidrocantábrico.
- (14) Ως αποτέλεσμα των διαδοχικών δημοσίων προσφορών, η Ferroatlántica απέκτησε το 59,66% της Hidrocantábrico. Σύμφωνα με τα κοινοποιούντα μέρη και σύμφωνα με το καταστατικό της Hidrocantábrico, κατά τη διατύπωση που υποβλήθηκε στη γενική συνέλευση των μετόχων στις 22 Μαΐου 2000, η απόκτηση συμμετοχής σαφώς πλειοψηφικής στο κεφάλαιο της Hidrocantábrico μετά από υποβολή δημόσιας προσφοράς για το 100% των μετοχών σε τιμή ίση ή ανώτερη των 24 ευρώ, παρέχει στα κοινοποιούντα μέρη τον αποκλειστικό έλεγχο της Hidrocantábrico. Όντως, η Ferroatlántica θα έχει την απόλυτη πλειοψηφία κατά την ψηφοφορία, καθώς και δικαίωμα να ορίζει την πλειοψηφία των μελών του διοικητικού συμβουλίου.
- (15) Η παρούσα απόφαση, όσον αφορά την αξιολόγηση του από κοινού ελέγχου, λαμβάνεται βάσει των στοιχείων που έχουν παράσχει τα μέρη και δεν προδικάζει τα δικαιώματα και υποχρεώσεις που αντιστοιχούν στις διάφορες ομάδες μετόχων σύμφωνα με την ισπανική νομοθεσία.
- (16) Λαμβανομένων υπόψη των εκτεθέντων επιχειρημάτων, η κοινοποιηθείσα πράξη αποτελεί συγκέντρωση σύμφωνα με το άρθρο 3, παράγραφος 1, στοιχείο β) του κανονισμού περί συγκεντρώσεων.

III. ΚΟΙΝΟΤΙΚΗ ΔΙΑΣΤΑΣΗ

- (17) Οι επιχειρήσεις που ενέχονται στην προτεινόμενη πράξη (όμιλος Grupo Villar Mir, EnBW και Hidrocantábrico) πραγματοποιούν από κοινού κύκλο εργασιών σε διεθνές επίπεδο άνω των 5.000 εκατ. ευρώ (Grupo Villar Mir: 918 εκατ. ευρώ, EnBW: 38.000 εκατ. ευρώ⁴ και Hidrocantábrico: 890 εκατ. ευρώ). Κάθε μία από αυτές πραγματοποιεί κύκλο εργασιών στην Κοινότητα άνω των 250 εκατ. ευρώ (Grupo Villar Mir: 843 εκατ. ευρώ, EnBW: 36.000 εκατ. ευρώ και Hidrocantábrico: 890 εκατ. ευρώ), χωρίς να πραγματοποιούν πάνω από τα δύο τρίτα του κοινοτικού κύκλου εργασιών τους στο ίδιο κράτος μέλος. Η προτεινόμενη πράξη έχει, ως εκ τούτου, κοινοτική διάσταση.

IV. ΑΓΟΡΕΣ ΑΝΑΦΟΡΑΣ

A. ΑΓΟΡΕΣ ΠΡΟΪΟΝΤΟΣ ΑΝΑΦΟΡΑΣ

- (18) Όπως αναφέρεται στην απόφαση της Επιτροπής στην υπόθεση COMP/M.1853 - EDF/EnBW, οι αγορές προϊόντος αναφοράς στον τομέα της ηλεκτρικής ενέργειας πρέπει να οριστούν λαμβανομένου υπόψη του βαθμού ισχύουσας απελευθέρωσης. Η παροχή ηλεκτρικής ενέργειας σε πελάτες βάσει τιμολογίου αποτελεί νόμιμο

⁴ Στα αριθμητικά αυτά στοιχεία περιλαμβάνεται ο κύκλος εργασιών των OEW και EDF με σκοπό τον υπολογισμό του κύκλου εργασιών αναφοράς σύμφωνα με τον κανονισμό περί συγκεντρώσεων.

μονοπώλιο στο οποίο δεν υπάρχει ανταγωνισμός. Ως εκ τούτου, η αγορά προϊόντος αναφοράς βρίσκεται στο τμήμα της αγοράς που είναι απελευθερωμένο.

- (19) Σύμφωνα με τον ορισμό που έχει διατυπώσει το Ισπανικό Δικαστήριο Προστασίας του Ανταγωνισμού, "θα πρέπει να οριοθετηθεί η σχετική αγορά προϊόντος όπως και η παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας που αγοράζεται και πωλείται μέσω της ομάδας ή στη χονδρική αγορά. Στην αγορά αυτή διατίθενται υπό καθεστώς ανταγωνισμού, όσον αφορά την προσφορά, η ηλεκτρική ενέργεια που προσφέρεται υπό σύνηθες καθεστώς⁵, υπό το ειδικό καθεστώς των άνω των 50 MW καθώς και η εισαγόμενη ηλεκτρική ενέργεια και, όσον αφορά τη ζήτηση, η ενέργεια που διαθέτουν οι διανομείς [που πωλούν ενέργεια σε πελάτες βάσει τιμολογίου]*, οι έμποροι ηλεκτρικής ενέργειας [που πωλούν ενέργεια σε ειδικούς πελάτες]* και οι ειδικοί πελάτες. Επίσης θα επηρεαστεί η αγορά ενέργειας που παρέχεται μέσω διμερών συμβάσεων [που έχουν συναφθεί μεταξύ παραγωγών ηλεκτρικής ενέργειας και ειδικών πελατών]*, δεδομένου ότι οι συμβάσεις αυτές συνάπτονται υπό καθεστώς ελεύθερου ανταγωνισμού"⁶. Μέχρι το 2003, δεν επιτρέπεται οι ισπανικές επιχειρήσεις παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας να συνάπτουν άμεσα συμβάσεις με εμπόρους (μπορούν να πωλούν ηλεκτρική ενέργεια μόνο στο πλαίσιο της ομάδας ή σε ειδικούς πελάτες)⁷. Οι εξωτερικοί πράκτορες έχουν τη δυνατότητα να συνάψουν συμβάσεις με τους Ισπανούς εμπόρους.
- (20) Οι ειδικοί πελάτες στην ισπανική αγορά είναι όλοι εκείνοι οι καταναλωτές, ανεξάρτητα από το επίπεδο κατανάλωσης, στους οποίους η παροχή πραγματοποιείται με ονομαστική τάση άνω των 1000 Volt⁸. Από 1ης Ιανουαρίου 2003, όλοι οι καταναλωτές ηλεκτρικής ενέργειας, χωρίς διάκριση, θα ανήκουν στην κατηγορία του ειδικού πελάτη, παρότι θα συνεχίσει να παρέχεται ηλεκτρική ενέργεια στην αγορά βάσει τιμολογίου, μέχρι την 1η Ιανουαρίου 2007⁹. Οι ειδικοί πελάτες στην Ισπανία που επιθυμούν να αγοράσουν ηλεκτρική ενέργεια από το απελευθερωμένο σύστημα θα έχουν τρεις δυνατότητες: (α) μέσω της ομάδας, (β) μέσω της σύναψης των καλουμένων "διμερών συμβάσεων" με παραγωγούς ηλεκτρικής ενέργειας ή εξωτερικούς πράκτορες και (γ) μέσω της σύναψης συμβάσεων με εμπόρους. Η αγορά των ειδικών πελατών αντιπροσωπεύει εν δυνάμει

⁵ Endesa, Iberdrola, Unión Fenosa, Hidrocarbónica και άλλων μικρών παραγωγών ηλεκτρικής ενέργειας.

* Τα μέρη του παρόντος κειμένου εντός αγκυλών που επισημαίνονται με αστερίσκο, έχουν τροποποιηθεί ώστε να αποφευχθεί η αποκάλυψη εμπιστευτικών πληροφοριών.

⁶ Έκθεση C-60/00. Φάκελος οικονομικής συγκέντρωσης Endesa/Iberdrola.

⁷ Άρθρο 21 του βασιλικού νομοθετικού διατάγματος 6/2000, της 23ης Ιουνίου, περί επειγόντων μέτρων εντατικοποίησης του ανταγωνισμού σε αγορές αγαθών και υπηρεσιών (ΦΕΚ αριθ. 151 της 24.6.2000, σ. 22440). Η προαναφερθείσα πρόβλεψη, ωστόσο, δεν συνεπάγεται επ' ουδενί την εξαφάνιση της χονδρικής ομάδας. Το άρθρο 21 του βασιλικού νομοθετικού διατάγματος 6/2000, αφού αναφέρεται στη δυνατότητα οι έμποροι να συνάπτουν τις συμβάσεις αγοράς ηλεκτρικής ενέργειας των εθνικών παραγωγών υπό κανονικό καθεστώς (από το 2003 και μετά) καταλήγει ότι η ηλεκτρική αυτή ενέργεια "θα μπορεί να πωλείται σε ειδικούς καταναλωτές ή να διοχετεύεται στις υπάρχουσες ημερήσιες ή "ενδοημερήσιες" αγορές (δηλαδή στην ομάδα).

⁸ Άρθρο 6 του βασιλικού νομοθετικού διατάγματος 6/1999, της 16ης Απριλίου, περί επειγόντων μέτρων απελευθέρωσης και αύξησης του ανταγωνισμού (ΦΕΚ αριθ. 92 της 17.4.1999, σ. 14350).

⁹ Άρθρο 19 του βασιλικού νομοθετικού διατάγματος 6/2000.

το 54% της κατανάλωσης στην Ισπανία, αλλά οι πελάτες που έχουν επιλέξει την αγορά ηλεκτρικής ενέργειας στην απελευθερωμένη αγορά (δηλαδή απευθείας μέσω της ομάδας, βάσει διμερών συμβάσεων ή με εμπόρους) αντιπροσωπεύουν το 35-38% της συνολικής κατανάλωσης. Με άλλα λόγια, το 62-65% περίπου της ηλεκτρικής ενέργειας που διατίθεται στη χονδρική αγορά το αγοράζουν οι διανομείς, για να το παράσχουν κατόπιν σε πελάτες βάσει τιμολογίου.

- (21) Η ομάδα λειτουργεί ως ακολούθως: (i) η ημερήσια αγορά που αντιπροσωπεύει πάνω από το 90% του συνόλου της ηλεκτρικής ενέργειας που πωλείται στη χονδρική αγορά: σ' αυτήν ισχύει μία μόνο τιμή ανά χώρα, η οριακή τιμή, (ii) η ενδοημερήσια αγορά (περίπου 6% του συνόλου της ηλεκτρικής ενέργειας που πωλείται στη χονδρική αγορά): η ενέργεια που δεν πωλείται στην "ημερήσια αγορά" μπορεί να πωληθεί κατόπιν στην καλούμενη "ενδοημερήσια αγορά". Οι διμερείς συμβάσεις, από την πλευρά τους, αντιπροσωπεύουν λιγότερο από το 3% του συνόλου πωλήσεων στη χονδρική αγορά.
- (22) Όσον αφορά, ειδικότερα, την ημερήσια αγορά, πρόκειται για μία αγορά ισορροπημένη: η πωλούμενη ενέργεια ισοδυναμεί με την αγοραζόμενη. Τα δικαιώματα αμοιβής του κάθε πωλητή υπολογίζονται βάσει της πωλούμενης ενέργειας επί την οριακή τιμή και, ως εκ τούτου, οι υποχρεώσεις πληρωμής του κάθε αγοραστή υπολογίζονται βάσει του προϊόντος των πραγματοποιηθεισών αγорών επί την ίδια οριακή τιμή. Η ημερήσια αγορά έχει ως αντικείμενο την πραγματοποίηση συναλλαγών ηλεκτρικής ενέργειας για την επόμενη ημέρα μέσω της υποβολής προσφορών πώλησης και αγοράς. Οι προσφορές αυτές υποβάλλονται στον διαμεσολαβητή της αγοράς (OMEL) και περιλαμβάνονται σε μία διαδικασία αντιπαραβολής προσφοράς και ζήτησης, η οποία φέρει αποτελέσματα για την ημερήσια διάρκεια του αντίστοιχου προγράμματος κατά την επομένη της συνεδρίας και περιλαμβάνει 24 διαδοχικές ωριαίες χρονικές περιόδους προγράμματος. Ο διαμεσολαβητής της αγοράς πραγματοποιεί την αντιπαραβολή των οικονομικών προσφορών αγοράς και πώλησης ηλεκτρικής ενέργειας μέσω της μεθόδου της απλής αντιπαραβολής, με τον οποίο επιτυγχάνεται κατά τρόπο ανεξάρτητο η οριακή τιμή, καθώς και η ποσότητα της ηλεκτρικής ενέργειας η οποία αναπροσαρμόζεται για κάθε μονάδα παραγωγής και αγοράς και για κάθε ωριαία περίοδο του προγράμματος. Έτσι, για κάθε ωριαία περίοδο λαμβάνεται η οριακή τιμή που αντιστοιχεί στην οικονομική προσφορά πώλησης ηλεκτρικής ενέργειας που έχει υποβληθεί από τον κάτοχο της τελευταίας μονάδας παραγωγής η είσοδος της οποίας στο σύστημα κατέστη αναγκαία για να ικανοποιηθεί η ζήτηση ηλεκτρικής ενέργειας.
- (23) Ως συνέπεια των προηγούμενων, καθίσταται αναγκαία η διάκριση, όσον αφορά τις απελευθερωμένες αγορές ηλεκτρικής ενέργειας στην Ισπανία, μεταξύ της ηλεκτρικής ενέργειας που προσφέρεται μέσω της χονδρικής αγοράς (της ομάδας, συμπεριλαμβανομένων και των διμερών συμβάσεων των ειδικών πελατών με τους παραγωγούς) και την οποία κατόπιν οι έμποροι προσφέρουν στους ειδικούς πελάτες (λιανική αγορά). Ωστόσο, μόνο η πρώτη αγορά, η χονδρική και ειδικότερα η ομάδα¹⁰ και πιο συγκεκριμένα η ημερήσια αγορά που αντιπροσωπεύει κάτι περισσότερο από το 90% της ηλεκτρικής ενέργειας που πωλείται στη χονδρική αγορά, θα αποτελέσουν αντικείμενο ανάλυσης στην παρούσα απόφαση.

¹⁰ Οι διμερείς συμβάσεις αντιπροσωπεύουν λιγότερο από το 5% του συνόλου της ενέργειας που πωλείται στη χονδρική αγορά.

B. ΓΕΩΓΡΑΦΙΚΗ ΑΓΟΡΑ ΑΝΑΦΟΡΑΣ

- (24) Η Επιτροπή θεωρεί συνήθως ότι η γεωγραφική αγορά αναφοράς για την προμήθεια ενέργειας στην ελεύθερη αγορά δεν υπερβαίνει τα όρια της εθνικής αγοράς¹¹. Αυτό επιβεβαιώθηκε, για την περίπτωση της Ισπανίας, από δύο πρόσφατες αποφάσεις της Επιτροπής¹² και συμπίπτει με την ανάλυση που έχουν πραγματοποιήσει οι αρμόδιες ισπανικές αρχές προάσπισης του ανταγωνισμού¹³.
- (25) Ειδικότερα, οι εισαγωγές στην ισπανική αγορά περιορίζονται (και τούτο θα ισχύει τουλάχιστον για κάποιο χρονικό διάστημα) από την περιορισμένη ικανότητα διασύνδεσης που υπάρχει σήμερα. Σύμφωνα με τα διαθέσιμα στοιχεία, η εμπορική θεωρητική ικανότητα διασύνδεσης μεταξύ της Ισπανίας και των γειτονικών της χωρών ανέρχεται περίπου σε 1900-2000 MW (1000-1100 με τη Γαλλία, 600-650 με την Πορτογαλία και 300-350 με το Μαρόκο). Αν συγκριθούν με την αναγκαία ικανότητα κατά τις ώρες αιχμής της ζήτησης, τα αριθμητικά αυτά στοιχεία αντιπροσωπεύουν περίπου το 6,6% της ζήτησης αυτής¹⁴. Επιπλέον, η αλληλοκάλυψη της ροής των εισαγωγών και των εξαγωγών, όταν η ηλεκτρική ενέργεια κυκλοφορεί ταυτόχρονα και προς τις δύο κατευθύνσεις, ισχύει μόνο με την Πορτογαλία. Οι εξαγωγές του Μαρόκου στην Ισπανία είναι ελάχιστες οι δε εξαγωγές της Ισπανίας προς τη Γαλλία πραγματοποιούνται μόνο σε περίοδο βροχών (όπως τον χειμώνα του 2001). Ωστόσο, από την έρευνα της αγοράς προέκυψε ότι, παρότι οι εξαγωγές αυτές μεταξύ Γαλλίας και Ισπανίας είναι δυνατές, δεν πραγματοποιούνται, δεδομένου ότι δεν έχει χορηγηθεί η διαθέσιμη ικανότητα διασύνδεσης που αντιστοιχεί στη ροή αυτή.
- (26) Κατά συνέπεια, η γεωγραφική αγορά αναφοράς για τη χονδρική πώληση ηλεκτρικής ενέργειας είναι η ισπανική ηπειρωτική χώρα.

V. ΣΥΜΒΙΒΑΣΙΜΟ ΜΕ ΤΗΝ ΚΟΙΝΗ ΑΓΟΡΑ

Εισαγωγή

¹¹ Υπόθεση IV/M-1659 - Preussen Elektra/EZH· υπόθεση IV/M.1557 - EDF/Louis Dreyffus· υπόθεση COMP/M.1673 - VEBA/VIAG· υπόθεση COMP/M.1803 - Electrabel/Eon· και υπόθεση COMP/M.1853 - EDF/EnBW.

¹² Υπόθεση COMP/M.2353 - RWE/Hidroeléctrica del Cantábrico και υπόθεση COMP/M.2340 - EDP/Cajastur/Caser/Hidroeléctrica del Cantábrico.

¹³ Οι ισπανικές αρχές θεωρούν ότι, όσον αφορά την ενέργεια που προσφέρεται στην ομάδα (χονδρική αγορά) υπό καθεστώς ελεύθερου ανταγωνισμού και της αντίστοιχης ζήτησης, η γεωγραφική οριοθέτηση περιορίζεται στην ισπανική ηπειρωτική χώρα. Ωστόσο, στην περίπτωση της αγοράς που οριοθετείται για την προμήθεια ηλεκτρικής ενέργειας σε τελικούς καταναλωτές (λιανική αγορά) οι ισπανικές αρχές κρίνουν ότι, παρότι θα έπρεπε καταρχήν μία οριοθέτηση της γεωγραφικής αγοράς ως εθνικής, η γεωγραφική αγορά αναφοράς στην περίπτωση της προμήθειας σε τελικούς καταναλωτές είναι το περιφερειακό ή ακόμα και το τοπικό πλαίσιο. Ωστόσο, σύμφωνα με την έρευνα που διεξήγε η Επιτροπή, φαίνεται ότι και η λιανική αγορά ηλεκτρικής ενέργειας καλύπτει όλη την επικράτεια της χώρας. Ωστόσο, για την παρούσα ανακοίνωση των αιτιάσεων, δεν κρίνεται αναγκαίος ο ακριβής ορισμός της λιανικής αγοράς ηλεκτρικής ενέργειας για ειδικούς πελάτες, δεδομένου ότι η ανάλυση θα περιοριστεί στη χονδρική αγορά ή ομάδα.

¹⁴ Πηγή: Εθνική Επιτροπή Ενέργειας.

- (27) Η Επιτροπή κρίνει ότι η πράξη, για τους προαναφερθέντες λόγους, μπορεί να ενισχύσει τη συλλογική δεσπόζουσα θέση στη χονδρική αγορά ηλεκτρικής ενέργειας στην Ισπανία.
- (28) Οι δραστηριότητες των κοινοποιούντων μερών στο απελευθερωμένο τμήμα του ισπανικού τομέα ηλεκτρικής ενέργειας είναι σχετικά περιορισμένες. Οι πωλήσεις στην ημερήσια αγορά στην ομάδα από μέρους της Hidrocantábrico ανήλθαν σε [5-10]* % το 2000 και σε [5-7]* % κατά τους πρώτους πέντε μήνες του 2001¹⁵. Η EnBW υπέβαλε, κατά το 2001, προσφορά για μόνο [800-1000]* MW στην ομάδα, ο δε όμιλος Grupo Villar Mir δεν υπέβαλε προσφορά για ηλεκτρική ενέργεια στην ισπανική χονδρική αγορά. Η ηλεκτρική ενέργεια που εξήχθη από την EDF, η οποία διαθέτει τον έλεγχο από κοινού με την EnBW, αντιπροσωπεύει περίπου το [<5]* % των πωλήσεων στην ημερήσια αγορά (συμπεριλαμβανομένης και της μακροχρόνιας σύμβασης που έχει συνάψει με την REE). Εν κατακλείδι, η προτεινόμενη πράξη οδηγεί σε σχετικά περιορισμένες οριζόντιες αλληλοκαλύψεις στην ισπανική χονδρική αγορά.
- (29) Ωστόσο, η προτεινόμενη πράξη πρέπει να αποτελέσει αντικείμενο ανάλυσης από την άποψη του ιδιαίτερα υψηλού βαθμού συγκέντρωσης που σημειώνει η ισπανική αγορά ηλεκτρικής ενέργειας, καθώς και αποδοθεί ιδιαίτερη προσοχή στο γεγονός ότι αποτελεί "νησίδα παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας" λόγω των σπάνιων διασυνδέσεων της με άλλα συστήματα. Κατά την έννοια αυτή, κρίνεται αναγκαίο να ληφθεί υπόψη η ειδική θέση της EDF η οποία, δεδομένου ότι είναι ο μεγαλύτερος εξαγωγέας ηλεκτρικής ενέργειας προς την ισπανική αγορά, είναι ταυτόχρονα, για διάφορους λόγους που αναλύονται περαιτέρω, ο κύριος εν δυνάμει ανταγωνιστής των ισπανικών επιχειρήσεων παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας, καθόσον η EDF-RTE ελέγχει τους διασυνδετές και το δίκτυο διαβίβασης από το οποίο διοχετεύονται όλες οι εξαγωγές των άλλων ευρωπαϊκών χωρών προς την αγορά ηλεκτρικής ενέργειας της Ιβηρικής Χερσονήσου.
- (30) Σε απάντηση της ανακοίνωσης των αιτιάσεων, η EnBW ισχυρίζεται ότι η ανακοίνωση αυτή ξεκινάει από την υπόθεση ότι ο φορέας που ενέχεται στην προτεινόμενη συγκέντρωση είναι η EnBW και όχι η EDF. Κατά την EnBW *"στην εν λόγω υπόθεση δεν λαμβάνεται υπόψη το γεγονός ότι η EnBW είναι μία αυτόνομη επιχείρηση με πλήρεις λειτουργίες η οποία επιδιώκει ίδιους στόχους εμπορικής πολιτικής ... Τούτο έχει αναμφισβήτητα σημασία στο μέτρο που η κοινοτική νομοθεσία περί του ελέγχου των πράξεων συγκέντρωσης επιτρέπει ρητά μία επιχείρηση στη θέση της EnBW να μπορεί να είναι ταυτόχρονα κοινοποιούν μέρος και επιχείρηση θιγόμενη από τη συγκέντρωση ... Η Επιτροπή περιορίζεται στο να αξιολογήσει την συγκέντρωση ως αυτή να είχε μελετηθεί και να εκτελείτο από την EDF...Κατά συνέπεια, στην ανακοίνωση των αιτιάσεων δεν λαμβάνεται υπόψη η σημερινή κατάσταση της EnBW και συγχέονται οι ρόλοι της EDF και της EnBW αντιστοίχως στη συγκέντρωση αυτή."*

* Τα μέρη του παρόντος κειμένου εντός αγκυλών που επισημαίνονται με αστερίσκο, έχουν τροποποιηθεί ώστε να αποφευχθεί η αποκάλυψη εμπιστευτικών πληροφοριών.

¹⁵ Η μείωση της ποσόστωσης στην αγορά της Hidrocantábrico, το 2001, οφείλεται στο ότι αντιστοιχεί σε περίοδο ιδιαίτερων βροχοπτώσεων κατά την οποία διατέθηκαν στο εμπόριο τεράστιες ποσότητες ηλεκτρικής ενέργειας που παρήχθη σε υδροηλεκτρικούς σταθμούς. Κατ'αυτή την έννοια θα πρέπει να σημειωθεί ότι μόνο το 18% του δυναμικού παραγωγής της Hidrocantábrico προέρχεται από υδροηλεκτρικούς σταθμούς.

- (31) Ενόψει αυτής της επιχειρηματολογίας, η Επιτροπή θα πρέπει τουλάχιστον να υπενθυμίσει ότι ουδέποτε αγνόησε, κατά τη διάρκεια της διαδικασίας, τον ρόλο της EnBW στην πράξη αυτή, υπό την ιδιότητά της, ιδιαίτερα, ως κοινοποιούντος μέρους, όπως επίσης δεν αγνόησε τη φύση της EnBW ως επιχείρησης με πλήρεις λειτουργίες. Θα πρέπει να ληφθεί υπόψη, ωστόσο, ότι κατά την αξιολόγηση των επιπτώσεων της πράξης συγκέντρωσης στον ανταγωνισμό, η Επιτροπή λαμβάνει πάντοτε υπόψη τις δραστηριότητες όλων των επιχειρήσεων που ανήκουν στον ίδιο όμιλο¹⁶ (στην περίπτωση αυτή βρίσκονται από την μία πλευρά η EDF και οι θυγατρικές και τα τμήματά της και επιπλέον επιχειρήσεις που η ίδια ελέγχει άμεσα ή έμμεσα και από την άλλη πλευρά ο όμιλος Grupo Villar Mir, η μητρική εταιρεία και οι θυγατρικές του) δεδομένου ότι όλες οι επιχειρήσεις του ομίλου αποτελούν ενιαία οικονομική ενότητα. Επιπλέον, στην συγκεκριμένη περίπτωση διαπιστώνεται ότι η επιχειρησιακή στρατηγική της EnBW καθορίζεται από την EDF, όπως είχε την ευκαιρία να προσδιορίσει η Επιτροπή σε προηγούμενη απόφασή της¹⁷.

A. Η ΧΟΝΔΡΙΚΗ ΑΓΟΡΑ ΗΛΕΚΤΡΙΚΗΣ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ ΣΤΗΝ ΙΣΠΑΝΙΑ

1. Η ισπανική αγορά χαρακτηρίζεται από την ύπαρξη δυοπωλιακής δεσπόζουσας θέσης

- α) Οι δύο μεγαλύτερες ισπανικές επιχειρήσεις παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας καθορίζουν τις τιμές και κυριαρχούν από κοινού στη χονδρική αγορά

- (32) Σύμφωνα με το Ισπανικό Δικαστήριο Προάσπισης του Ανταγωνισμού, που εξέτασε πρόσφατα τις πράξεις της Endesa / Iberdrola¹⁸ και Unión Eléctrica Fenosa / Hidrocantábrico¹⁹, η ισπανική αγορά ηλεκτρικής ενέργειας χαρακτηρίζεται από την ύπαρξη δυοπωλιακής δεσπόζουσας θέσης των ισπανικών επιχειρήσεων. Συγκεκριμένα, υπάρχουν δύο κυρίαρχες επιχειρήσεις, η Endesa και η Iberdrola, οι οποίες το 2000 κατείχαν αντιστοίχως το 47% και το 27%, της ημερήσιας αγοράς. Σχετικά με το θέμα αυτό, κατά τη διάρκεια μεγάλου αριθμού ωριαίων χρονικών περιόδων, η παραγωγή τους είναι ουσιαστική για την κάλυψη της ζήτησης και, κατά συνέπεια, είναι σε θέση να αποφασίσουν σχετικά με τις τιμές.

- (33) Τα συμπεράσματα των ισπανικών αρχών επιβεβαιώθηκαν από τα αποτελέσματα της έρευνας που διεξήγαγε η Επιτροπή με την οποία απεδείχθη ότι η προαναφερθείσα κατάσταση εξακολουθεί να είναι ουσιαστικά η ίδια. Κατά την έννοια αυτή, δεν πραγματοποιήθηκαν κατά τους τελευταίους μήνες διαρθρωτικές αλλαγές που να

¹⁶ Ο κανονισμός περί συγκεντρώσεως δεν ορίζει την έννοια του ομίλου αφηρημένα, αλλά προσπαθεί να προσδιορίσει κατά πόσον οι εταιρείες έχουν δικαίωμα να καθορίζουν (όπως στην περίπτωση της EDF επί της EnBW) τις δραστηριότητες της επιχείρησης.

¹⁷ Η Επιτροπή ανέφερε στην απόφαση σχετικά με την υπόθεση COMP M. 1853 EDF/EnBW, ότι "βάσει της συμφωνίας των μετόχων [που συνήφθη μεταξύ της EDF και της OEW]*, η EDF είναι ο μοναδικός βιομηχανικός εταίρος ενώ η OEW είναι περιφερειακός εταίρος. [εμπιστευτικό]** Παρότι τα περιφερειακά συμφέροντα της OEW και τα κέρδη της τυγχάνουν επαρκούς σεβασμού, φαίνεται ελάχιστα πιθανό η OEW να έχει συμφέρον να ανταχθεί ενεργά στην επιχειρησιακή στρατηγική που θα επιλέξει να ακολουθήσει η EDF στο πλαίσιο της EnBW".

¹⁸ Έκθεση C-60/00. Φάκελος οικονομικής συγκέντρωσης Endesa/Iberdrola.

¹⁹ Έκθεση C-54/00. Φάκελος οικονομικής συγκέντρωσης Unión Eléctrica Fenosa/Hidroeléctrica del Cantábrico.

τροποποιήσουν ουσιαστικά την κατάσταση της δυοπωλιακής δεσπόζουσας θέσης στην ισπανική αγορά ηλεκτρικής ενέργειας που είχαν διαπιστώσει οι ισπανικές αρχές.

- (34) Ιδιαίτερα, οι δύο κύριες ισπανικές επιχειρήσεις ηλεκτρικής ενέργειας, η Endesa και η Iberdrola, εξακολουθούν να διαθέτουν μεγάλη δύναμη στην αγορά, η οποία εκφράζεται τόσο (1) από τα αντίστοιχα ποσοστά τους σε σχέση με το συνολικό εγκατεστημένο δυναμικό παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας, όσο και (2) από τη συμμετοχή τους στις πωλήσεις στη χονδρική αγορά ή στην ομάδα ή ακόμα (3) από την ικανότητά τους να καθορίζουν τις τιμές στην εν λόγω χονδρική αγορά ηλεκτρικής ενέργειας.
- (35) Όσον αφορά, καταρχάς, το συνολικό εγκατασταθέν δυναμικό παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας των επιχειρήσεων παραγωγής που είναι εγκατεστημένες στην Ισπανία, στον πίνακα 1 εμφανίζεται ότι η Endesa και η Iberdrola ελέγχουν από κοινού περίπου το 83% της παραγωγής αυτής, ποσοστό που απέχει κατά πολύ από εκείνα των άλλων επιχειρήσεων, της Unión Fenosa (12%) και της Hidrocantábrico (5%).

Πίνακας 1: Συνολικό εγκατασταθέν δυναμικό παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας²⁰

	Δεκέμβριος 1999		Δεκέμβριος 2000		Μάιος 2001	
Endesa	[]* MW	[40-50]*%	[]* MW	[40-50]*%	[]* MW	[40-50]*%
Iberdrola	[]* MW	[35-40]*%	[]* MW	[35-40]*%	[]* MW	[35-40]*%
Unión Fenosa	[]* MW	[10-15]*%	[]* MW	[10-15]*%	[]* MW	[10-15]*%
Hidrocantábrico	[]* MW	[<10]*%	[]* MW	[<10]*%	[]* MW	[<10]*%
Λοιπές	[]* MW	[<5]*%	[]* MW	[<5]*%	[]* MW	[<5]*%

Πηγή : Υπουργείο Εθνικής Οικονομίας της Ισπανίας

- (36) Ο πίνακας 2, αφετέρου, περιλαμβάνει τα ποσοστά ?? της αγοράς που αφορούν τις πωλήσεις στην ημερήσια αγορά κατά τα οικονομικά έτη μετά από εκείνα που αναλύονταν στις προαναφερθείσες εκθέσεις του Δικαστηρίου Προάσπισης του Ανταγωνισμού. Εκ νέου, από κοινού το ποσοστό της Endesa και της Iberdrola κυμαίνεται μεταξύ 74% και 78% του συνόλου.

Πίνακας 2: Πωλήσεις στην ημερήσια αγορά

²⁰ Στον πίνακα δεν περιλαμβάνεται το εγκατασταθέν δυναμικό ειδικού καθεστώτος, το οποίο ανερχόταν στις 31 Δεκεμβρίου 2000 σε 8.695 MW.

	1999	2000	2001 (Ιαν.-Μάιο)
Endesa	[45-50]*%	[45-50]*%	[40-45]*%
Iberdrola	[25-30]*%	[25-30]*%	[30-35]*%
Unión Fenosa	[10-15]*%	[10-15]*%	[10-15]*%
Hidrocantábrico	[5-10]*%	[5-10]*%	[5-10]*%
Λοιπές	[<5]*%	[<5]*%	[<5]*%
Εισαγωγές / σύμβαση EDF-REE (Δίκτυο ηλεκτροδότησης της Ισπανίας)	[5-10]*%	[<5]*%	[<5]*%

Πηγή: Compañía Operadora del Mercado Español de la Electricidad (OMEL)

- (37) Η ισχύς στην αγορά των κυρίων ισπανικών επιχειρήσεων ηλεκτρικής ενέργειας εκδηλώνεται ιδιαίτερα, επιπλέον, και με την ικανότητά τους να καθορίζουν τις τιμές στη χονδρική αγορά. Τούτο εμφανίζεται στον ακόλουθο πίνακα.

Πίνακας 3: Ικανότητα καθορισμού των τιμών των επιχειρήσεων στην αγορά σε σχέση με τις ποσότητες πωλούμενης ενέργειας²¹

Έτος	Endesa	Iberdrola	Endesa/ Iberdrola	Endesa/ Υπόλοιπο	Iberdrola/ Υπόλοιπο	Endesa/ Iberdrola/ Υπόλοιπο	Υπόλοιπο
1998	55-60%	20%- 25%-	0-2%	0-2%	0-2%	0-2%	15-20%
1999	45-50%	25-30%	0-2%	0-2%	0-2%	0-2%	20-25%
2000	40-45%	25-30%	0-2%	0-2%	0-2%	0-2%	25-30%
2001	40-45%	20-25%	0-2%	0-2%	0-2%	0-2%	35-40%

Πηγή: OMEL

- (38) Η εν λόγω ικανότητα καθορισμού των οριακών τιμών στη χονδρική αγορά από μέρος της Endesa και της Iberdrola δεν εξηγείται μόνο από το μεγάλο εγκατασταθέν δυναμικό παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας των δύο επιχειρήσεων σε σχέση με όλες τις άλλες ισπανικές επιχειρήσεις. Επιπλέον, θα πρέπει να ληφθεί ιδιαίτερα υπόψη η σύνθεση των τεχνολογικών τους εγκαταστάσεων ή το αντίστοιχο φάσμα παραγωγής. Όντως, όπως επεσήμανε το Ισπανικό Δικαστήριο Προάσπισης του Ανταγωνισμού, "ο καθορισμός των τιμών προσφοράς στην ομάδα για τις διάφορες ωριαίες χρονικές περιόδους καθορίζεται σε μεγάλο βαθμό από τις διαφορές

²¹ Στον πίνακα αναφέρεται τι ποσοστό ηλεκτρικής ενέργειας, σε σχέση με το σύνολο της ηλεκτρικής ενέργειας που διατίθεται στην αγορά, έχει πωληθεί στην αντίστοιχη οριακή τιμή που προσφέρει κάθε επιχείρηση ή ταυτόχρονα δύο ή περισσότερες επιχειρήσεις.

μεταξύ των διαφόρων τεχνολογιών παραγωγής που χρησιμοποιούν οι διάφοροι σταθμοί παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας που συνιστούν το εγκατασταθέν δυναμικό του συστήματος. Γενικά, και ως συνέπεια των χαρακτηριστικών των διαφόρων αυτών τεχνολογιών παραγωγής, οι σταθμοί παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας που λειτουργούν με άνθρακα συνήθως καθορίζουν κυρίως τις τιμές κατά τις ώρες χαμηλής ζήτησης, ενώ οι υδροηλεκτρικοί σταθμοί παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας συνήθως κυριαρχούν τις ώρες αιχμής. Κατά συνέπεια, και δεδομένου ότι η Endesa παράγει περίπου το 57% της παραγωγής της με άνθρακα, η δε Iberdrola είναι σαφώς η δεσπόζουσα επιχείρηση παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας με υδροηλεκτρική ρυθμιζόμενη παραγωγή, οι δύο αυτές ομάδες συνήθως είναι επικεφαλής κατά τον καθορισμό των οριακών τιμών στην αγορά"²².

- (39) Η Endesa και η Iberdrola διαδραματίζουν, κατά τεκμήριο, αποφασιστικό ρόλο στην ισπανική χονδρική αγορά. Το παραγωγικό δυναμικό τους είναι τουλάχιστον ίσο με το πλεόνασμα της προσφοράς που υπάρχει στην αγορά, ιδίως κατά τις περιόδους αιχμής της ζήτησης. Τούτο έχει ως αποτέλεσμα η από κοινού προσφορά των υπολοίπων παραγωγών να μην επαρκεί για να καλύψει τη ζήτηση οι δε καθορίζουσες επιχειρήσεις να μπορούν να αυξήσουν τις τιμές τους σε σχέση με τη ζήτηση αυτή χωρίς γενικά να εκτοπίζονται από την αγορά.
- (40) Επιπλέον, υπάρχουν διάφοροι δεσμοί μεταξύ των επιχειρήσεων που λειτουργούν στην αγορά ηλεκτρικής ενέργειας. Οι δεσμοί αυτοί είναι τόσο νομικού χαρακτήρα (από κοινού ιδιοκτησία ορισμένων σταθμών παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας όπως εκείνου του Trillo, συμμετοχή σε επιχειρήσεις της αγοράς και του συστήματος, όπως και διαρθρωτικού χαρακτήρα. Ιδιαίτερα, διάφορα διαρθρωτικά χαρακτηριστικά της αγοράς επιτρέπουν τον στρατηγικό συντονισμό των επιχειρήσεων, όπως το γεγονός ότι πρόκειται για μία αγορά ενός ομοιογενούς και σχετικά διαφανούς προϊόντος, στο οποίο οι παρεκβάσεις τιμών διαπιστώνονται σχεδόν αμέσως.
- (41) Τέλος, μαζί με τις προηγούμενες θεωρήσεις σχετικά με την ισχύ στην αγορά των δύο κύριων ισπανικών επιχειρήσεων ηλεκτρικής ενέργειας, θα πρέπει να ληφθεί επίσης υπόψη ότι η ισπανική αγορά παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας μπορεί να θεωρηθεί ως κάπως αμφιλεγόμενη αγορά λόγω της ισχύος σειράς εμποδίων εισόδου, όπως :
- (1) η πρόσβαση σε ενδεχόμενες εγκαταστάσεις παραγωγής και σε υδροηλεκτρικούς πόρους και καύσιμα, (2) το κόστος εγκατάστασης, (3) η αναγκαία διαφοροποίηση της σύνθεσης παραγωγής και ειδικότερα (4) η χαμηλή ικανότητα διασύνδεσης με τη γειτονική Γαλλία απ' όπου εξαρτώνται κατ' ανάγκη οι εξαγωγές προς την ισπανική αγορά προέλευσης άλλων ευρωπαϊκών χωρών εκτός Ιβηρικής Χερσονήσου.
- β) Οι μικρότερες επιχειρήσεις ηλεκτρικής ενέργειας και οι εξωτερικοί πράκτορες, μαζί, δεν είναι σε θέση να ορίσουν τις τιμές στο μεγαλύτερο μέρος των ωριαίων χρονικών περιόδων
- (42) Εκτός από την Endesa και την Iberdrola, οι άλλες επιχειρήσεις παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας – δηλαδή η Unión Fenosa και η Hidrocantábrico – επιτυγχάνουν κατά το μεγαλύτερο μέρος των ωριαίων περιόδων τις τιμές που ορίζουν οι δεσπόζουσες επιχειρήσεις. Όπως απεδείχθη προηγουμένως (βλ. πίνακα

²² Έκθεση C-54/00. Φάκελος οικονομικής συγκέντρωσης Unión Eléctrica Fenosa/Hidroeléctrica del Cantábrico.

3), μία από τις δύο κύριες ισπανικές επιχειρήσεις, είτε η Endesa είτε η Iberdrola, καθορίζουν αποφασιστικά τις τιμές για το 60% έως 80% περίπου των υποβαλλομένων προσφορών. Δεδομένου ότι οι προσφερόμενες ποσότητες άνω της οριακής τιμής δεν πωλούνται στην ημερήσια αγορά, οι δε υπόλοιπες επιχειρήσεις, εν γνώση του ότι οι προσφορές της Endesa και της Iberdrola είναι αναγκαίες για την ικανοποίηση της ζήτησης ουσιαστικά σε κάθε ωριαία χρονική περίοδο, τείνουν να υποβάλουν προσφορές με μηδενική τιμή, γνωρίζοντας ότι όλη η ηλεκτρική ενέργεια που προσφέρουν θα πωληθεί στην ημερήσια αγορά, στην οριακή τιμή που ορίζει η ομάδα (και όχι στην προσφερόμενη τιμή). Κατά συνέπεια, η δύο μεγαλύτερες επιχειρήσεις μπορούν να χρησιμοποιήσουν το μεγάλο φάσμα παραγωγής τους κατά τρόπο που να τους επιτρέπει να υποβάλουν ευέλικτες προσφορές σε συνάρτηση με τις προβλέψεις της προσφοράς και της ζήτησης. Αντίθετα, οι μικρές επιχειρήσεις όπως η Unión Fenosa και η Hidrocarbónica, με ένα χαμηλό φάσμα παραγωγής, έχουν μικρότερη ικανότητα να υποβάλουν ανταγωνιστικές προσφορές επαρκώς ευέλικτες. Για τις επιχειρήσεις αυτές, η επιλογή του να προσφέρουν την παραγωγή τους σε μηδενική τιμή, όταν ξέρουν ότι η Endesa και η Iberdrola θα ζητήσουν υψηλότερες τιμές, είναι ο ευκολότερος τρόπος για να πωλούν την μεγαλύτερη δυνατή ποσότητα.

Επιπλέον, η REE, χάρη στην μακροπρόθεσμη σύμβασή της με την EDF, προσφέρει ηλεκτρική ενέργεια στην ομάδα σε τιμή γνωστή σε όλους. Έτσι, ακόμα και κατά τις καλούμενες ώρες χαμηλής φόρτισης κατά τις οποίες θα μπορούσαν να μην είναι αναγκαίες οι προσφορές της Endesa και της Iberdrola για την κάλυψη όλης της ζήτησης, αν προκύψει ότι είναι αναγκαία η προσφορά της REE οι υπόλοιπες ισπανικές επιχειρήσεις είναι βέβαιες ότι έχουν εξασφαλίσει την τιμή που έχει προσφέρει η REE. Η τιμή αυτή (περίπου κατά [<5]* λεπτά του ευρώ το KW/h) είναι σήμερα κατά 30% έως 40% υψηλότερη από τις μέσες τιμές που προσφέρει η EDF στους ειδικούς πελάτες στη γαλλική αγορά.

- γ) Παρά την υπάρχουσα από κοινού δεσπόζουσα θέση, το επίπεδο των τιμών στην ισπανική αγορά επηρεάζεται από τις αυξήσεις της παροχής ενέργειας σε χαμηλή τιμή που προσφέρει η ομάδα
- (43) Μεταξύ Νοεμβρίου 2000 και Μαρτίου 2001, οι εξαιρετικά υψηλές βροχοπτώσεις προκάλεσαν σημαντική αύξηση της παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας από τους υδροηλεκτρικούς σταθμούς. Οι μέσες τιμές στην Ισπανία μειώθηκαν σημαντικά (κατά ένα 30% έως 40% σε σύγκριση με τις μέσες τιμές κατά την ίδια περίοδο του 2000). Ωστόσο, παρά την περίοδο αυτή έντονων βροχοπτώσεων, οι τιμές γρήγορα επανήλθαν στο προηγούμενο επίπεδό τους.
- (44) Αυτή η πτώση των τιμών θα μπορούσε να αποτελέσει ένδειξη του ότι η από κοινού δεσπόζουσα θέση αποδυναμώνεται. Ωστόσο, τα αποτελέσματα της έρευνας αγοράς που διεξήγαγε η Επιτροπή δείχνουν ότι, κατά μεγάλο μέρος, η κατάσταση αυτή είναι αυστηρά συγκυριακή και δεν μεταβάλλει σημαντικά ούτε τη δυοπωλιακή δομή της αγοράς αναφοράς ούτε την αξιολόγηση της ισχύος στην αγορά των δύο κύριων επιχειρήσεων ούτε και την βολική κατάσταση της αποδοχής των τιμών στην οποία βρίσκονται οι μικροί παραγωγοί.
- (45) Θα πρέπει να ληφθεί υπόψη ότι μία από τις μεγάλες επιχειρήσεις, η Iberdrola, ήταν αυτή που συνέβαλε περισσότερο, όσον αφορά την παραγωγή, κατά την εν λόγω

περίοδο παρέχοντας ηλεκτρική ενέργεια που είχε παραχθεί με χαμηλό κόστος στους υδροηλεκτρικούς σταθμούς της²³. Η δεύτερη σε σειρά επιχείρηση με τη μεγαλύτερη υδροηλεκτρική παραγωγή είναι η Endesa²⁴. Αξίζει να σημειωθεί στο σημείο αυτό ότι, σύμφωνα με τις ισπανικές αρχές και ορισμένους τρίτους ανταγωνιστές, μεγάλος αριθμός από τις εν λόγω υδροηλεκτρικές εγκαταστάσεις θα έπρεπε να χρησιμοποιούνται για την παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας με στόχο την μικρότερη λειτουργία των φραγμάτων και να είναι έτσι έτοιμες για να σταματήσουν τα ρέοντα ύδατα. Λαμβανόμενου υπόψη του ότι, γενικά, οι τιμές καθορίζονται με στενά περιθώρια, σε ένα σημείο ισορροπίας μεταξύ προσφοράς και ζήτησης, κατά τη διάρκεια της περιόδου αυτής οι δύο κύριες επιχειρήσεις, που έπρεπε να αποφασίσουν να προσφέρουν μεγαλύτερες ποσότητες ενέργειας σε μηδενική τιμή για να έχουν την εξασφάλιση ότι θα την πωλήσουν, είχαν μικρότερη επιτυχία όσον αφορά την προσαρμογή των προσφορών τους με στόχο τη διατήρηση υψηλών τιμών. Παρόλα αυτά, όταν αποδεσμεύθηκαν από την υποχρέωση να διαθέσουν μεγάλες ποσότητες υδροηλεκτρικής ενέργειας, οι προσφορές τους επανήλθαν σε καλύτερους όρους για να συνδυάσουν αυτό το είδος ηλεκτρικής ενέργειας με την παραγόμενη με υψηλότερο κόστος. Ως συνέπεια τούτου, οι τιμές αυξήθηκαν μέχρι να φτάσουν το προηγούμενο επίπεδο.

- (46) Η περιγραφείσα κατάσταση, όπως επισημάνθηκε προηγουμένως, είναι ωστόσο τελείως συγκυριακή, δεδομένου ότι οφείλεται σε μία τελείως εξαιρετική κατάσταση βροχοπτώσεων. Όντως, η υδροηλεκτρική παραγωγή κατά την περίοδο Μάιος 2000 – Ιούνιος 2001, έφτασε σε ένα μοναδικό ύψος, 64% ανώτερο από εκείνο των δώδεκα προηγουμένων μηνών. Σύμφωνα με τους υπολογισμούς των ισπανικών αρχών, η πιθανότητα να επιτευχθεί ή να ξεπεραστεί αυτή η κατάσταση υδροηλεκτρικής παραγωγής είναι μόνο 7%. Πρόκειται, κατά τεκμήριο, για μία εξαιρετική και μεμονωμένη κατάσταση που δεν μπορεί να ερμηνευτεί ως συνέπεια δομικής αλλαγής της ισπανικής αγοράς ηλεκτρικής ενέργειας η οποία θα επηρέαζε ουσιαστικά την από κοινού δεσπόζουσα θέση των δύο κύριων επιχειρήσεων.
- (47) Εν πάση περιπτώσει, η επίδραση που άσκησε η ηλεκτρική ενέργεια σε χαμηλή τιμή στις τιμές της ομάδας κατά τη συγκεκριμένη περίοδο οδηγεί στο συμπέρασμα ότι, γενικά, η παροχή μίας σχετικά σημαντικής ποσότητας ηλεκτρικής ενέργειας με μειωμένο κόστος προκαλεί μείωση των μέσων τιμών. Δεδομένου ότι η εισαγόμενη ενέργεια ανταγωνίζεται στο πλαίσιο της ομάδας κατά τον ίδιο τρόπο με την ενέργεια που παράγεται από το σύστημα, όπως εξηγούμε παρακάτω αργότερα, μπορεί να συναχθεί ότι η αύξηση των εισαγωγών ηλεκτρικής ενέργειας (με χαμηλές τιμές) στην ισπανική αγορά οδηγεί παράλληλα σε ανάλογη μείωση των τιμών, δεδομένου ότι εκτοπίζουν κατά τη διαμόρφωση της οριακής τιμής προσφορές με υψηλότερες τιμές. Αυτό συμβαίνει ιδιαίτερα κατά τις ώρες μέσης και χαμηλής φόρτισης, στις περιπτώσεις που οι εισαγωγές έχουν ως αποτέλεσμα οι προσφορές της Endesa και της Iberdrola να μην είναι πλέον απαραίτητες για την ικανοποίηση της ζήτησης. Από την άλλη, το ίδιο θα μπορούσε να λεχθεί και για την επιπλέον ηλεκτρική ενέργεια που προσφέρεται στην ισπανική αγορά μέσω των διμερών συμβάσεων. Αυτό οδηγεί,

²³ Το δυναμικό υδροηλεκτρικής παραγωγής της Iberdrola αντιπροσωπεύει περίπου το 50% της σύνθεσης παραγωγής της.

²⁴ Το δυναμικό υδροηλεκτρικής παραγωγής της Endesa αντιπροσωπεύει περίπου το 50% της σύνθεσης παραγωγής της.

κατά τεκμήριο, σε αύξηση του ανταγωνισμού στην ισπανική αγορά και σε εξασθένηση της σήμερα υπάρχουσας κοινής δεσπόζουσας θέσης.

- (48) Αφετέρου, το ενδεχόμενο πολλών προσφορών με χαμηλή τιμή διευκολύνεται τόσο από το πλεόνασμα παραγωγικού δυναμικού και από το τεχνολογικό φάσμα ορισμένων επιχειρήσεων (ιδιαίτερα της EDF και του πλεονάσματος παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας πυρηνικής προέλευσης) όσο και από τις διαφορές τιμών μεταξύ Ισπανίας και των άλλων ευρωπαϊκών χωρών. Ωστόσο, οι περιορισμοί που προκύπτουν από τη σημερινή ικανότητα διασύνδεσης αποτελούν σημαντικό εμπόδιο για την είσοδο στην ισπανική αγορά, διευκολύνοντας τη διατήρηση και την παγίωση του ισχύοντος καθεστώτος, όπως διευκρινίζεται παρακάτω.

2. Η (άκρως) περιορισμένη ικανότητα ελεύθερων εισαγωγών στη γαλλοϊσπανική διασύνδεση διευκολύνει τη συλλογική δεσπόζουσα θέση των ισπανών παραγωγών ηλεκτρικής ενέργειας

α) Η σημερινή κατάσταση διασύνδεσης μεταξύ Γαλλίας και Ισπανίας

- (49) Το ηλεκτρικό δίκτυο της Ιβηρικής Χερσονήσου συνδέεται μέσω διασυνδέσεων με το γαλλικό δίκτυο στα σύνορα των δύο χωρών. Το σημερινό εγκατασταθέν παραγωγικό δυναμικό το οποίο, θεωρητικά, μπορεί να χρησιμοποιηθεί εμπορικά, ανέρχεται το πολύ σε 1100 MW στην κατεύθυνση Γαλλία-Ισπανία και σε 1000 MW αντιστρόφως²⁵.

Πίνακας 4: Ικανότητα διασύνδεσης της Γαλλίας με την Ισπανία

Διασύνδεση με το ευρωπαϊκό δίκτυο	Συνολικό φυσικό δυναμικό	Εμπορικό δυναμικό
1 γραμμή των 400 KV από το Hernani στο Cantegrit 1 γραμμή των 400 KV από το Vic στο Baixas 1 γραμμή των 220 KV από το Arkale στο Monguette 1 γραμμή των 220 KV από το Biescas στο Pragnere	3.826 MW (το χειμώνα) 3.194 (το καλοκαίρι)	1.100 MW (το χειμώνα) 1.000 MW (το καλοκαίρι)

Πηγή: Υπουργείο Εθνικής Οικονομίας της Ισπανίας

- (50) Το εν λόγω δυναμικό διασύνδεσης αντιπροσωπεύει περίπου το 3,5% του αναγκαίου δυναμικού για να ικανοποιηθεί η ισπανική ζήτηση στις ώρες αιχμής. Ωστόσο, θα πρέπει να ληφθεί υπόψη το ότι τα προαναφερθέντα αριθμητικά στοιχεία δεν αφορούν το "πραγματικό" εμπορικό δυναμικό, δηλαδή το όντως χρήσιμο, αλλά το "προβλεπόμενο" εμπορικό δυναμικό, π.χ., τον Ιούλιο-Αύγουστο 2000 το "πραγματικό" εμπορικό δυναμικό διασύνδεσης μεταξύ Γαλλίας και Ισπανίας κυμάνθηκε περίπου σε 800-900 MW, προς την αντίθετη δε κατεύθυνση σε 400-700

²⁵ Για λόγους ιδιαίτερα ασφάλειας του ηλεκτρικού συστήματος και του συνολικού φυσικού δυναμικού προκύπτει όντως χρήσιμο για τις συναλλαγές μόνο το καλούμενο "εμπορικό δυναμικό". Ουσιαστικά, το εμπορικό δυναμικό μεταξύ συστημάτων δεν προκύπτει από την πρόσθεση των δυναμικών μεταφοράς που συνδέονται με τα διάφορα στοιχεία του δικτύου (γραμμές) που συγκροτούν τη διασύνδεση, αλλά είναι αισθητά χαμηλότερο, λόγω του ότι η λειτουργία των διασυνδεδεμένων ηλεκτρικών συστημάτων απαιτεί την ενσωμάτωση ορισμένων προδιαγραφών λειτουργίας και ορίων ασφαλείας. Ο λειτουργών το σύστημα καθορίζει το διαθέσιμο εμπορικό δυναμικό κατά τα διάφορα χρονικά διαστήματα, ετήσιο, δεκαπενθήμερο και ημερήσιο, προσδιορίζοντας με μεγαλύτερη ακρίβεια τους χρησιμοποιούμενους πόρους σε συνάρτηση με τη διαθεσιμότητα και τον προγραμματισμό των στοιχείων του συστήματος.

MW²⁶. Επιπλέον, η μέγιστη εγγυημένη ικανότητα διασύνδεσης είναι μόνο 550 MW²⁷ προς αμφοτέρους τις κατευθύνσεις. Θα πρέπει να επισημανθεί τέλος ότι το διαθέσιμο εμπορικό δυναμικό υπολογίζεται ανεξάρτητα από τους λειτουργούντες οποιοδήποτε από τα δύο συστήματα, εφαρμόζεται δε η πλέον χαμηλή τιμή των υπολογισμών.

Πίνακας 5: Εμπορικό δυναμικό διασύνδεσης μεταξύ Γαλλίας και Ισπανίας
 όρια συχνότερα δημοσιευθέντα το 2000 και 2001²⁸

Κατεύθυνση	Ώρες αιχμής	Ώρες χαμηλής φόρτισης
Γαλλία>>>>>>> Ισπανία	750 - 1.100 MW	800 - 1.100 MW
Ισπανία>>>>>>> Γαλλία	400 - 700 MW	700 - 1.000 MW

Πηγή: Υπουργείο Εθνικής Οικονομίας της Ισπανίας

- (51) Η ανεπάρκεια διασύνδεσης με τη Γαλλία, που καθιστά την ισπανική αγορά "νήσο ηλεκτρικής ενέργειας", καθίσταται σαφής μέσω των αναλογιών δυναμικού²⁹ και του δυναμικού διασύνδεσης σε σχέση προς τη ζήτηση στις ώρες αιχμής, οι οποίες φτάνουν στην Ισπανία τιμή κάτω του 5% και 6,6% αντιστοίχως. Μπορεί να συναχθεί, ως εκ τούτου, ότι οι εισαγωγές είναι ιδιαίτερα περιορισμένες λόγω αυτού του περιορισμένου εμπορικού δυναμικού διασύνδεσης. Η σύγκριση του δυναμικού διασύνδεσης που έχει εγκατασταθεί μεταξύ άλλων ευρωπαϊκών χωρών δείχνει ότι η Ισπανία έχει το μικρότερο ποσοστό σε σχέση με το δυναμικό διασύνδεσης που απαιτείται κατά τις ώρες αιχμής της ζήτησης.

²⁶ Πηγή: Ηλεκτρικό δίκτυο

²⁷ Τούτο σημαίνει ότι, εν πάση περιπτώσει, πέραν του τι συμβαίνει στο σύστημα, το εμπορικό δυναμικό διασύνδεσης ποτέ δεν θα πέσει κάτω από τα 550 MW.

²⁸ Οι περιορισμοί του εμπορικού δυναμικού προκύπτουν από διαρθρωτικούς περιορισμούς του δικτύου μεταφοράς στην παραμεθόρια ζώνη, ενώ η διακύμανση των τιμών του εμπορικού δυναμικού οφείλεται κυρίως στην αλλαγή του εποχικού θερμικού δυναμικού των γραμμών (καλοκαίρι / χειμώνας). Και στις δύο περιπτώσεις επηρεάζει και η δομή της παραγωγής κατά τις διάφορες περιόδους, όπως και οι τιμές της ζήτησης σε ζώνες πλησίον των συνόρων που μπορεί να κορέσουν, σε ορισμένες περιπτώσεις, τα εσωτερικά δίκτυα.

²⁹ Αναλογία δυναμικού = θεωρητικό δυναμικό διεθνούς διασύνδεσης / εγκατεστημένη ισχύ (πλην ειδικού καθεστώτος).

Πίνακας 6: Δυναμικά διασύνδεσης σε σύγκριση με τη ζήτηση σε ώρες αιχμής

Χώρα	Συντελεστής (%) του δυναμικού διασύνδεσης / ζήτηση σε ώρες αιχμής
Ελβετία	129,6%
Αυστρία	75,3%
Βέλγιο	30,8%
Κάτω Χώρες	28,7%
Ελλάδα	17,6%
Γαλλία	16,6%
Γερμανία	15,1%
Πορτογαλία	13,7%
Ιταλία	11%
Ισπανία	6,6%

Πηγή: Εθνική Επιτροπή Ενέργειας

- (52) Τελικά, βάσει των εκτεθέντων αριθμητικών στοιχείων, ο κοινοτικός μέσος όρος μπορεί να υπολογιστεί μεταξύ 15% και 20%.
- (53) Επιστρέφοντας στην περίπτωση της Ισπανίας, το 80-90% των εισαγωγών προέρχεται από γαλλοϊσπανικές διασυνδέσεις (που αντιπροσωπεύουν περίπου το 60% του συνόλου του προβλεπόμενου εμπορικού δυναμικού διασύνδεσης στην Ισπανία). Επιπλέον, το [40-60]*% του προβλεπόμενου εμπορικού δυναμικού της γαλλοϊσπανικής διασύνδεσης αφορά τη σύμβαση μεταξύ EDF και REE. Η σύμβαση, που κατοχυρώθηκε με την ένατη μεταβατική διάταξη του νόμου 54/1997, της 27ης Νοεμβρίου, για τον τομέα της ηλεκτροπαραγωγής³⁰, προβλέπει την προμήθεια ηλεκτρικής ενέργειας για 20 χρόνια, εκ των οποίων έχουν ήδη παρέλθει περίπου δέκα. Σκοπός της σύμβασης αυτής ήταν να εξασφαλιστεί η προμήθεια ηλεκτρικής ενέργειας στην REE στην Ισπανία. Λαμβανομένης υπόψη της σύμβασης αυτής, υπάρχει ένα μόνιμο αποθεματικό δυναμικού ηλεκτρικής ενέργειας στη διασύνδεση [500-600]* MW, το οποίο ισοδυναμεί με [80-100]*% του συνόλου του εγγυημένου εμπορικού δυναμικού. Επίσης, οι προμήθειες στην ομάδα πραγματοποιούνται με τιμές τις οποίες γνωρίζουν οι υπόλοιποι ανταγωνιστές.
- (54) Τέλος, θα πρέπει να επισημανθεί ότι το επίπεδο κορεσμού της διασύνδεσης αυτής έχει ξεπεράσει τον τελευταίο καιρό το 90%, πράγμα που σημαίνει ότι η διασύνδεση χρησιμοποιήθηκε σχεδόν στο σύνολό της για τις εισαγωγές ηλεκτρικής ενέργειας στην Ισπανία.

Πίνακας 7: Βαθμός χρησιμοποίησης του εμπορικού δυναμικού συναλλαγών

³⁰ ΦΕΚ αριθ. 285, της 28.11.1997, σ. 35097

Εξάμηνο	Εισαγωγές			Εξαγωγές		
	Μέσο δυναμικό	Μέση χρησιμοποίηση	% χρησιμοποίησης	Μέσο δυναμικό	Μέση χρησιμοποίηση	% χρησιμοποίησης
1999 – Ιαν./Ιούν.	731,6	619,2	84,64	532,1	0,0	0,00
1999 – Ιούλ./Δεκ.	927,6	874,4	94,27	654,5	0,0	0,00
2000 – Ιαν./Ιούν.	949,4	922,2	97,14	708,0	7,9	1,11
2000 – Ιούλ./Δεκ.	965,9	888,4	91,97	702,6	12,9	1,84
2001 – Ιαν./Μάιος	1051,9	625,6	59,47	737,6	269,2	36,49

Πηγή : OMEL

(55) Πέραν της μακροπρόθεσμης σύμβασης με την REE και σύμφωνα με τα αριθμητικά στοιχεία που παρέσχον οι ισπανικές αρχές για τον ανταγωνισμό, η EDF χρησιμοποιεί συνήθως άλλα [200-300]* MW δυναμικού της διασύνδεσης. Ως εκ τούτου, το συνολικό ποσοστό του προβλεπόμενου εμπορικού δυναμικού διασύνδεσης που χρησιμοποιεί η EDF κυμαίνεται γύρω στο [70-80]*%.

β) Δυνατότητες αύξησης του δυναμικού διασύνδεσης στο εγγύς μέλλον

(56) Στις αρχές του 1990, η EDF, η οποία ήταν ιδιοκτήτρια του γαλλικού δικτύου και των διασυνδέσεων και υπεύθυνη για την καλή λειτουργία του, αποφάσισε να αυξήσει σημαντικά το δυναμικό διασύνδεσης μεταξύ Γαλλίας και Ισπανίας. Το 1996 είχε υπάρξει σημαντική πρόοδος στον προγραμματισμό των σχεδίων αυτών και δόθηκαν όλες οι αναγκαίες άδειες για να αρχίσει η υλοποίησή τους.

(57) Η προβλεπόμενη γραμμή Αραγωνίας-Cazaril, που προκύπτει από τις συμβάσεις αυτές, θα παρείχε εγγυημένο εμπορικό δυναμικό περίπου 1100 MW, το δε συνολικό προβλεπόμενο εμπορικό δυναμικό που θα προέκυπτε από την εφαρμογή του εν λόγω σχεδίου θα έφτανε τα 2300 MW. Ωστόσο το 1996, η γαλλική κυβέρνηση αποφάσισε να σταματήσει οποιαδήποτε πρόοδο των σχεδίων αυτών, για κοινωνικούς λόγους (τοπική αντίδραση) και περιβαλλοντικούς λόγους (προστατευόμενες ζώνες), η δε EDF χρειάστηκε να αποζημιώσει τον χρήστη του ισπανικού δικτύου, την REE.

(58) Το 1997, υπογράφηκε νέα σύμβαση. Τα συμβαλλόμενα μέρη ανέλαβαν την υποχρέωση να αυξήσουν μέχρι το 2006 το εμπορικό δυναμικό διασύνδεσης μέσω των Πυρηναίων, και, κατά προτίμηση, μέσω της γραμμής Αραγωνίας-Cazaril, με σκοπό να τη θέσουν σε λειτουργία πριν από το έτος αυτό. Βάσει της σύμβασης, τα συμβαλλόμενα μέρη θα ήταν υπόλογα και θα έπρεπε να καταβάλουν αποζημίωση σε περίπτωση καθυστέρησης της αύξησης του δυναμικού διασύνδεσης πέραν της 1ης Ιανουαρίου 1997, (εννοείται λόγω των υποχρεώσεων που είχαν αναλάβει). Σε περίπτωση που δεν θα λάμβαναν τις αντίστοιχες νόμιμες άδειες (δηλαδή εάν συνέτρεχαν λόγοι ανεξάρτητοι της θελήσεώς τους) τα συμβαλλόμενα μέρη δεν θα έφεραν ευθύνη. Ωστόσο, θα έπρεπε να προβλεφθούν γραμμές ενίσχυσης και αύξησης του υπάρχοντος δυναμικού. Σημειώνεται ότι η μη πρόβλεψη ευθυνών (στην περίπτωση που δεν θα λάμβαναν τις σχετικές νόμιμες άδειες) δεν συνεπάγεται σε καμία περίπτωση απουσία οικονομικών κινήτρων από μέρους της EDF. Η συμφωνία είχε όντως υπογραφεί από τον Γάλλο παραγωγό (όπως προκύπτει από έγγραφα που

έχει στη διάθεσή της η Επιτροπή), επρόκειτο δηλαδή για μία αξιόπιστη ανάληψη υποχρέωσης.

- (59) Δεδομένου ότι τόσο η RTE όσο και η REE γνωρίζουν την ανάγκη αύξησης της διασύνδεσης μεταξύ Γαλλίας και Ισπανίας, κατέληξαν σε συμφωνία για να βελτιώσουν τη γραμμή Hernani-Cantegrit. Η REE από την πλευρά της βελτιώνει τη διασύνδεση του Vic που ενώνει τη γραμμή Vic-Baixas. Ως αποτέλεσμα των εργασιών αυτών, και σύμφωνα με τα στοιχεία που έχει παράσχει ο Ισπανός χρήστης του δικτύου, αναμένεται ότι κατά τα μέσα του 2000 το προβλεπόμενο εμπορικό δυναμικό διασύνδεσης Ισπανίας-Γαλλίας θα αυξηθεί κατά 500 MW, φθάνοντας το συνολικό προβλεπόμενο δυναμικό των 1600 MW. Κατά συνέπεια, σύμφωνα με τους συμβιβασμούς που πέτυχε η EDF/RTE στη συμφωνία του 1997 (κατασκευή της γραμμής Aragón-Cazaril ή άλλης εναλλακτικής 1200 MW) το δυναμικό διασύνδεσης θα πρέπει να φθάσει μέχρι τουλάχιστον 2800 MW το 2006.
- (60) Η REE και η EDF-RTE υπέβαλαν πρόσφατα στις αντίστοιχες κυβερνήσεις τους μία μελέτη από κοινού σχετικά με τις εναλλακτικές οδούς, στην οποία αξιολογούν τις περιβαλλοντικές και οικονομικές πτυχές. Η τελική απόφαση έχει υποβληθεί προς έγκριση από μέρους αμοιτέρων των αρχών. Κατ' αρχήν, η EDF προβάλλει αντιρρήσεις ως προς την αποδοχή της γραμμής που διασχίζει τα κεντρικά Πυρηναία (Αραγωνίας-Cazaril), και θα προτιμούσε μία οδό μέσω των ανατολικών Πυρηναίων (τη σιδηροδρομική οδό μεγάλης ταχύτητας). Η εναλλακτική αυτή λύση διαφέρει από εκείνη που είχε αποτελέσει αρχικά αντικείμενο διαπραγματεύσεως (Αραγωνία-Cazaril).
- (61) Η αναζήτηση, από μέρους και των δύο χρηστών του δικτύου, εναλλακτικών οδών επιβεβαιώνει το γεγονός στο οποίο θα αναφερθούμε αργότερα: στην ύπαρξη οικονομικών κινήτρων για την EDF, για την ουσιαστική αύξηση του δυναμικού διασύνδεσης Γαλλίας-Ισπανίας. Όντως, με την αναζήτηση νέων οδών επιδιώκεται ακριβώς η αποφυγή του να επαναληφθεί μία κατάσταση όπως εκείνη του 1996. Τελικά, οι ενεχόμενες επιχειρήσεις δεν έκαναν τίποτε άλλο από το να προλάβουν υποτιθέμενες δυσχέρειες (κοινωνικές ή περιβαλλοντικές), προσπαθώντας να βρουν λύσεις που εξασφαλίζουν την πραγματική βιωσιμότητα της προβλεπόμενης αύξησης του δυναμικού διασύνδεσης.
- γ) Το σημερινό ελεύθερα διαθέσιμο δυναμικό είναι αρκετά χαμηλό για να επηρεάσει σημαντικά την ισπανική χονδρική αγορά.
- (62) Ενόψει της μακροχρόνιας σύμβασης που υπεγράφη μεταξύ EDF και REE, που καλύπτει το μεγαλύτερο τμήμα της γαλλοϊσπανικής διασύνδεσης, το υπόλοιπο θεωρητικά διαθέσιμο δυναμικό για τους εισαγωγείς ανέρχεται περίπου σε [500-600]* MW, πράγμα που αντιπροσωπεύει περίπου το [1,5-2,5]*% του δυναμικού που απαιτείται για να ικανοποιηθεί η ισπανική ζήτηση σε ώρες αιχμής.
- (63) Οι ξένοι ανταγωνιστές που εξάγουν ηλεκτρική ενέργεια στην Ισπανία αντιμετωπίζουν σημαντικά εμπόδια πρόσβασης. Οι ποσότητες που εισάγουν επιχειρήσεις άλλες πλην της EDF είναι πολύ μικρές (περίπου το 25% και κυρίως, τις αναλαμβάνει η Electrabel). Επιπλέον, το [5-10]*% του συνόλου των εισαγωγών προέλευσης Γαλλίας προορίζεται για τις παραδοσιακές ισπανικές επιχειρήσεις και όχι για την ομάδα ή για τους ανεξάρτητους εξωτερικούς πράκτορες. Τούτο σημαίνει ότι δεν ανταγωνίζονται όλες οι πωλήσεις ηλεκτρικής ενέργειας στην Ισπανία με τις προσφορές των μεγάλων επιχειρήσεων.

- (64) Τελικά, όπως επεσήμαναν οι ισπανικές αρχές κατά την έρευνά τους, η απομόνωση που προκύπτει από το περιορισμένο δυναμικό διασύνδεσης αποτελεί παράγοντα κλειδί στη σχέση με την από κοινού δεσπόζουσα θέση των δύο κυρίων επιχειρήσεων της αγοράς.
- δ) Το σημερινό έλλειμμα ηλεκτρικής ενέργειας στη Νότια και Ανατολική Ισπανία δεν θα οδηγήσει κατ' ανάγκη σε κατάρρευση του δικτύου σε περίπτωση που θα αυξηθεί κατά τα επόμενα έτη το δυναμικό διασύνδεσης μεταξύ Γαλλίας και Ισπανίας
- (65) Από την άλλη, η EnBW ισχυρίζεται ότι, δεδομένου του σημερινού ελλείμματος ηλεκτρικής ενέργειας στη Νότια και Ανατολική Ισπανία, που υποχρεώνει την REE να θέτει σε λειτουργία λιγότερο αποδοτικούς σταθμούς παραγωγής για να αποτρέψει την κατάρρευση του δικτύου, μία επιπλέον ουσιαστική προμήθεια στο Βορρά, μέσω της αύξησης του δυναμικού μεταφοράς με τη Γαλλία, θα μπορούσε να χειροτερεύσει τη σημερινή κατάσταση και λόγω των δυσχερειών της REE να φτάσει σε ζώνες όπου δεν καλύπτεται η ζήτηση, εξαιτίας της σημερινής κατάστασης του δικτύου.
- (66) Ωστόσο, θα πρέπει να ληφθεί υπόψη ότι μεγάλο μέρος των σχεδίων του νέου δυναμικού παραγωγής, στα οποία αναφέρεται η ίδια η EnBW στις παρατηρήσεις της, θα πραγματοποιηθούν στη Νότια και Ανατολική Ισπανία, πράγμα που καθιστά τουλάχιστον αμφίβολο το ότι η αύξηση του δυναμικού διασύνδεσης μπορεί να έχει ως αποτέλεσμα την κατάρρευση του δικτύου³¹. Δεν θα πρέπει να λησμονούμε, επιπλέον, ότι στη Βόρεια Ισπανία βρίσκονται ορισμένα από τα κύρια κέντρα κατανάλωσης ηλεκτρικής ενέργειας της χώρας.

B. ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΤΗΣ ΥΠΑΡΧΟΥΣΑΣ ΔΕΣΠΟΖΟΥΣΑΣ ΘΕΣΗΣ ΣΤΗΝ ΙΣΠΑΝΙΚΗ ΑΓΟΡΑ

- (67) Όπως αναφέρεται λεπτομερώς ακολούθως, η Επιτροπή θεωρεί ότι η ανακοινωθείσα πράξη θα μεταφραστεί σε ενίσχυση της δυοπωλιακής δεσπόζουσας θέσης στη χονδρική αγορά ηλεκτρικής ενέργειας στην Ισπανία. Ειδικότερα, η EDF θα χάσει μετά τη συγχώνευση, τα κίνητρα που είχε πριν από αυτή να αυξήσει ουσιαστικά τις εξαγωγές ηλεκτρικής ενέργειας προς την ισπανική αγορά, αφού προηγουμένως θα αύξανε το δυναμικό διασύνδεσης μεταξύ Γαλλίας και Ισπανίας. Τούτο θα οδηγήσει τόσο στην εξάλειψη του κυρίου δυνατού ανεξάρτητου ανταγωνιστή των σημερινών Ισπανών παραγωγών όσο και στην παγίωση της απομόνωσης της ισπανικής αγοράς ηλεκτρικής ενέργειας σε σχέση με άλλα ευρωπαϊκά συστήματα παραγωγής εκτός Ιβηρικής Χερσονήσου. Η συνέπεια είναι, και στις δύο περιπτώσεις, η παγίωση της σημερινής από κοινού δεσπόζουσας θέσης στην ισπανική αγορά ηλεκτρικής ενέργειας, η οποία θα προστατευθεί από τον ενδεχόμενο ανταγωνισμό επιχειρήσεων που είναι εγκατεστημένες σε άλλες ευρωπαϊκές χώρες εκτός Ιβηρικής Χερσονήσου λόγω του εμποδίου εισόδου που δημιουργεί ένα περιορισμένο και χωρίς πραγματικές δυνατότητες περαιτέρω σημαντικής ανάπτυξης, διεθνές δυναμικό διασύνδεσης.
- (68) Η EnBW και ο όμιλος Grupo Villar Mir στις αντίστοιχες απαντήσεις τους στην ανακοίνωση των αιτιάσεων υποστηρίζουν ότι ο κανονισμός περί συγκεντρώσεων δεν επιτρέπει την κήρυξη μίας συγκέντρωσης ασυμβίβαστης με την κοινή αγορά στην περίπτωση ενίσχυσης της από κοινού δεσπόζουσας θέσης τρίτων μερών πλην

³¹ Οι νέοι σταθμοί παραγωγής θα βρίσκονται στο San Roque, Castellón, Escobreras κλπ.

των μερών τα οποία επηρεάζει η συγκέντρωση, αναφέροντας, σχετικά, διάφορες αποφάσεις των κοινοτικών δικαστηρίων και της ίδιας της Επιτροπής³².

- (69) Παρόλα αυτά, όπως ισχυρίζονται τα μέρη, υπάρχει προηγούμενο στην πρακτική της Επιτροπής, η απόφαση Exxon/Mobil³³, στην οποία αξιολογήθηκε η ενίσχυση δεσπόζουσας θέσης τρίτων μερών άλλων πλην των μερών της εξεταζόμενης πράξης συγκέντρωσης. Τα μέρη ισχυρίζονται, ωστόσο, ότι στην περίπτωση αυτή υπήρχαν διάφοροι διαρθρωτικοί δεσμοί μεταξύ της επιχείρησης την οποία επηρέαζε η συγκέντρωση και της επιχείρησης με τη δεσπόζουσα θέση ενώ, κατά την EnBW, στην ανακοινωθείσα πράξη η Hidrocantábrico δεν έχει διαρθρωτικούς ή άλλους δεσμούς με τα μέλη του δυοπωλίου.
- (70) Η έρευνα, και πιο συγκεκριμένα οι πληροφορίες που παρέχουν οι ισπανικές αρχές, απέδειξαν, ωστόσο, ότι στην παρούσα υπόθεση υπάρχουν επίσης διάφοροι διαρθρωτικοί δεσμοί μεταξύ των κοινοποιούντων μερών (και η EDF, ως επιχείρηση που έχει τον από κοινού έλεγχο μίας από αυτές και τα μέλη του εν λόγω δυοπωλίου. Ειδικότερα, πρόκειται συγκεκριμένα για:
- από κοινού ιδιοκτησία σταθμών παραγωγής, όπως εκείνου του Trillo,
 - κατοχή μετοχών από μέρους του πράκτορα Elcogas, S.A., στην οποία η Hidrocantábrico κατέχει το [3-5]*% του κεφαλαίου, ενώ η Endesa και η Iberdrola κατέχουν το 37,93% και το 11,10%, αντιστοίχως, η δε EDF από την πλευρά της το [25-30]*%,
 - κατοχή του 5,71% του μετοχικού κεφαλαίου της OMEL από τον κάθε έναν από τους κύριους Ισπανούς παραγωγούς,
 - κατοχή του 10% του μετοχικού κεφαλαίου της REE από τον κάθε έναν από τους κύριους Ισπανούς παραγωγούς.
- (71) Ανεξάρτητα από τα προαναφερθέντα, θα πρέπει να προστεθεί τέλος ότι, αντίθετα με ό,τι ισχυρίζονται τα μέρη, δεν είναι απαραίτητο σε μία συγκέντρωση που συνεπάγεται ενίσχυση της δεσπόζουσας θέσης τρίτων που δεν αποτελούν μέρος της συγκέντρωσης, οι συγκεκριμένοι τρίτοι να έχουν σημαντικούς διαρθρωτικούς δεσμούς με τις κοινοποιούσες επιχειρήσεις. Τα μέλη συνάγουν την ύπαρξη τέτοιου όρου από την προαναφερθείσα απόφαση Exxon/Mobil. Αντίθετα, στην απόφαση αυτή περιλαμβάνεται η αρχή σύμφωνα με την οποία η εφαρμογή του κανονισμού περί συγκεντρώσεων επεκτείνεται και στην ενίσχυση δεσπόζουσας θέσης στην

³² Έτσι ο όμιλος Grupo Villar Mir δηλώνει ότι σε όλες τις περιπτώσεις στις οποίες η Επιτροπή ή τα κοινοτικά δικαστήρια έχουν αποδεχθεί τη δημιουργία από κοινού δεσπόζουσας θέσης ως κριτήριο ισχυρό για την απαγόρευση μιας συγκέντρωσης τα κοινοποιούντα μέρη αποτελούσαν τμήμα ολιγοπωλίου ή δυοπωλίου με δεσπόζουσα θέση (υποθέσεις Gencor/Lonrho, Nestlé/Perrier, Kali + Salz), και ότι παρότι η Επιτροπή είχε αποφασίσει σε προηγούμενες υποθέσεις ότι μία συγκέντρωση θέτει προβλήματα ανταγωνισμού λόγω της μείωσης του αριθμού επιχειρήσεων που ανταγωνίζονται στην αγορά (Nestlé/Perrier), ποτέ η θέση των τρίτων στην αγορά δεν αποτέλεσε κριτήριο για την απαγόρευση κοινοποίησης. Η EnBW από την πλευρά της υποστηρίζει ότι από την παράγραφο 3 του άρθρου 8 και την παράγραφο 3 του άρθρου 2 του κανονισμού περί συγκεντρώσεων προκύπτει ότι το νομικό αυτό κείμενο δεν πρέπει να εφαρμόζεται σε συγκεντρώσεις που (υποτίθεται ότι) ενισχύουν την από κοινού δεσπόζουσα θέση τρίτων μερών, άλλων πλην εκείνων που επηρεάζονται από τη συγκέντρωση.

³³ Υπόθεση IV M. 1383 Exxon/Mobil.

οποία δεν συμμετέχουν τα μέρη στην συγκέντρωση, χωρίς ωστόσο να τη θέτει υπό κανέναν όρο³⁴. Όντως, στο άρθρο 2, παράγραφος 3, του κανονισμού περί συγκεντρώσεων αναφέρεται ότι "κηρύσσονται ασυμβίβαστες προς την κοινή αγορά οι πράξεις συγκέντρωσης που συνεπάγονται σημαντικό εμπόδιο για τον αποτελεσματικό ανταγωνισμό, μέσω της δημιουργίας ή της ενίσχυσης δεσπόζουσας θέσης στην κοινή αγορά ή σε σημαντικό τμήμα της". Το κείμενο προβλέπει έναν δεσμό αιτίου-αιτιατού μεταξύ της συγκεκριμένης συγκέντρωσης και (της δημιουργίας ή) της ενίσχυσης δεσπόζουσας θέσης. Τίποτα στο προαναφερθέν κείμενο δεν οδηγεί στο συμπέρασμα ότι τα κοινοποιούντα μέρη θα πρέπει κατ' ανάγκη να αποτελούν τμήμα των επιχειρήσεων που επιτυγχάνουν την εν λόγω δεσπόζουσα θέση, ούτε ότι πρέπει να έχουν ουσιαστικούς ή σημαντικούς δεσμούς με τους τρίτους που έχουν τη θέση αυτή. Τελικά, μπορούμε να συμπεράνουμε, σύμφωνα με τα προαναφερθέντα, ότι από το κείμενο της παραγράφου αυτής προκύπτει ότι οι συγκεντρώσεις που μπορεί να ενισχύσουν τη δεσπόζουσα θέση η οποία συνιστά εμπόδιο στον αποτελεσματικό ανταγωνισμό είναι ασυμβίβαστες με την κοινή αγορά, ανεξάρτητα από το κατά πόσο τη δεσπόζουσα αυτή θέση την έχουν επιχειρήσεις που επηρεάζονται από την εν λόγω συγκέντρωση, επιχειρήσεις που συνδέονται διαρθρωτικά με αυτές ή από τρίτες επιχειρήσεις.

- (72) Τέλος, η EnBW ισχυρίζεται ότι υπάρχουν εναλλακτικές λύσεις στην ισπανική και την ευρωπαϊκή νομοθεσία περί ανταγωνισμού, όσον αφορά τον κοινοτικό έλεγχο των πράξεων συγκέντρωσης, ώστε να δράσει κανείς κατά των ενδεχόμενων καταχρήσεων των μελών του δυοπωλίου. Ωστόσο, όπως η Επιτροπή είχε την ευκαιρία να προσδιορίσει σε προηγούμενες υποθέσεις³⁵, ο κανονισμός περί συγκεντρώσεων θεσπίζει ένα σύστημα διαρθρωτικού ελέγχου, το οποίο έχει ως στόχο την αποτροπή της δημιουργίας ή της ενίσχυσης δεσπόζουσας θέσης και όχι ένα σύστημα ελέγχου των ενδεχόμενων καταχρήσεων.

1. ΥΠΑΡΧΟΥΝ ΚΙΝΗΤΡΑ ΩΣΤΕ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ ΕΓΚΑΤΕΣΤΗΜΕΝΕΣ ΣΕ ΑΛΛΑ ΚΡΑΤΗ ΜΕΛΗ ΝΑ ΕΙΣΕΛΘΟΥΝ ΣΤΗΝ ΙΣΠΑΝΙΚΗ ΧΟΝΔΡΙΚΗ ΑΓΟΡΑ

- (73) Όπως αναφέρθηκε προηγουμένως, η χονδρική αγορά ηλεκτρικής ενέργειας στην Ισπανία παρέχει ελκυστικές τιμές για τις επιχειρήσεις που είναι εγκατεστημένες σε άλλα κράτη. Όντως, το επίπεδο τιμών που εφαρμόζεται στους ειδικούς πελάτες είναι γενικά πάνω από 30% ανώτερο από εκείνο που εφαρμόζεται σε άλλες ευρωπαϊκές χώρες, όπως η Γαλλία και η Γερμανία.
- (74) Από την άλλη πλευρά, θα πρέπει να επισημανθεί ότι η Ισπανία, κατά παράδοση, είναι μία χώρα καθαρά εισαγωγέας ηλεκτρικής ενέργειας. Τούτο ερμηνεύεται, καταρχάς, λόγω του εγκατασταθέντος δυναμικού παραγωγής και της ιδιαίτερης ανάμειξης πηγών παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας (της σύνθεσης της παραγωγής). Δεύτερον, η ζήτηση ηλεκτρικής ενέργειας παρουσίασε σημαντική αύξηση κατά τα τελευταία χρόνια, με μέσο ποσοστό αύξησης γύρω στο 5-7%. Η δημιουργία νέου

³⁴ Έτσι, στο σημείο 225 της προαναφερθείσας απόφασης, ή στο 228, στην οποία ορίζεται κατά λέξη ότι: "*The Commission considers that the creation or reinforcement of a dominant position by a third party is not excluded from the scope of application of Article 2(3) of the Merger Regulation, In addition, it should be borne in mind that Gasunie [ο τρίτος σε δεσπόζουσα θέση]* is a JV in which one of the parties to the concentration has a substantial interest*" (η υπογράμμιση έχει προστεθεί).

³⁵ Προαναφερθείσα απόφαση Exxon/Mobil.

δυναμικού παραγωγής δεν ήταν ικανή να αντιμετωπίσει την αύξηση της προαναφερθείσας ζήτησης. Από τις έρευνες προέκυψε, επιπλέον, ότι η ζήτηση θα συνεχίσει να αυξάνεται κατά τα προσεχή έτη με έναν ρυθμό άνω του 3%³⁶.

- (75) Η ισχύουσα νομοθεσία στην Ισπανία επιτρέπει στους αλλοδαπούς προμηθευτές να πωλούν ηλεκτρική ενέργεια άμεσα στην *ομάδα* ή, εναλλακτικά, σε επιλέξιμους πελάτες, επιχειρήσεις παραγωγής ή εμπόρους. Ειδικότερα, το σύστημα της *ομάδας*, υπό τη σημερινή του μορφή, παρέχει τη δυνατότητα στις ενδιαφερόμενες επιχειρήσεις να πραγματοποιούν πωλήσεις στην Ισπανία χωρίς να χρειάζεται να αγοράσουν προηγουμένως δυναμικό παραγωγής στη χώρα αυτή.
- (76) Με την έρευνα της αγοράς την οποία διεξήγαγαν οι υπηρεσίες της Επιτροπής επιβεβαιώθηκε πλήρως η παροχή κινήτρων στις επιχειρήσεις που είναι εγκατεστημένες πέραν των Πυρηναίων για την πρόσβασή τους στην ισπανική αγορά. Από την προαναφερθείσα έρευνα προκύπτει εξάλλου ότι, παρά την παροχή αυτών των κινήτρων, οι επιχειρήσεις αντιμετωπίζουν δυσχέρειες λόγω του χαμηλού δυναμικού διασύνδεσης μεταξύ της Ισπανίας και των όμορων της κρατών, ειδικότερα της Γαλλίας, θέμα το οποίο θα αναλυθεί αργότερα. Εν πάση περιπτώσει, αρκεί να σημειωθεί εδώ, ως παράδειγμα τόσο των κινήτρων στις επιχειρήσεις όσο και των δυσχερειών λόγω του χαμηλού δυναμικού διασύνδεσης, ότι η καθημερινή ζήτηση από μέρους των ευρωπαϊκών επιχειρήσεων παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας που βρίσκονται πέραν της Ιβηρικής Χερσονήσου, για τη χορήγηση δικαιώματος χρήσης στην Ισπανία υπερβαίνει κατά επτά φορές το σήμερα διαθέσιμο φυσικό δυναμικό διασύνδεσης.

2. Η EDF ΕΙΝΑΙ Ο ΚΥΡΙΟΣ ΕΝ ΔΥΝΑΜΕΙ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΗΣ ΤΩΝ ΙΣΠΑΝΙΚΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ ΗΛΕΚΤΡΙΚΗΣ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ

- (77) Η EDF, υπό τη σημερινή της ιδιότητα του εξωτερικού πράκτορα, είναι ο κύριος εν δυνάμει ανταγωνιστής των ισπανικών επιχειρήσεων παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας. Καταρχάς, διαθέτει μεγάλο δυναμικό παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας στη Γαλλία, που χαρακτηρίζεται από το χαμηλό μεταβλητό κόστος, σε μεγάλο βαθμό λόγω του δυναμικού της παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας πυρηνικής προέλευσης. Η EDF είναι σε θέση να προμηθεύσει ενέργεια στην ισπανική χονδρική αγορά κατά τις περιόδους ζήτησης μέσης και χαμηλής φόρτισης. Αυτό το είδος ικανότητας παραγωγής είναι ιδιαίτερα κατάλληλο όταν απαιτείται συνεχής προμήθεια και διατήρησή της μακροπρόθεσμα. Επιπλέον, η επιχείρηση αυτή έχει στη διάθεσή της σημαντικούς οικονομικούς πόρους, πράγμα που της επιτρέπει να υποβάλει υποψηφιότητα σε αγορές ηλεκτρικής ενέργειας πλην της εγχώριας αγοράς της χωρίς την ανάγκη να εγκαθίσταται σε αυτές.
- (78) Η EDF έχει αναπτύξει κατά τη διάρκεια των τελευταίων ετών μία πολιτική εξαγωγών ηλεκτρικής ενέργειας σε άλλες ευρωπαϊκές χώρες. Κατά την έννοια αυτή, θα πρέπει να ληφθεί επιπλέον υπόψη ότι η Γαλλία κατέχει στρατηγική θέση στην απελευθερωμένη ευρωπαϊκή αγορά, λόγω των διασυνδέσεών της με το Ηνωμένο Βασίλειο, το Βέλγιο, τη Γερμανία, την Ελβετία και την Ιταλία. Οποιοσδήποτε άλλος παραγωγός ηλεκτρικής ενέργειας που είναι εγκατεστημένος σε κάποια από τις προαναφερθείσες χώρες ή πέραν των συνόρων των χωρών αυτών και επιθυμεί να

³⁶ Σύμφωνα με τα στοιχεία της Εθνικής Επιτροπής Ενέργειας της Ισπανίας, προβλέπεται ότι κατά την τετραετία 2001-2005 η κατανάλωση ενέργειας θα αυξηθεί πάνω από 12%.

εξαγάγει ηλεκτρική ενέργεια στην Ισπανία θα πρέπει να το κάνει μέσω του γαλλικού δικτύου μεταφοράς και διασυνδέσεων, το οποίο τον τοποθετεί σε λιγότερο πλεονεκτική θέση από στρατηγικής πλευράς.

- (79) Σήμερα, η EDF πραγματοποιεί πωλήσεις ηλεκτρικής ενέργειας που αντιπροσωπεύουν περίπου [<5]*% των συνολικών πωλήσεων στην ισπανική ομάδα (συμπεριλαμβανομένων και των πραγματοποιούμενων βάσει της μακροχρόνιας σύμβασης που έχει υπογραφεί μεταξύ EDF και REE), ενώ το σύνολο των διεθνών εισαγωγών και συναλλαγών αντιπροσωπεύουν περίπου το 5% των συνολικών πωλήσεων στην ισπανική χονδρική αγορά. Στο επίπεδο αυτό πωλήσεων έχει συμβάλει αποφασιστικά το γεγονός ότι η EDF κατείχε, κατά παράδοση, ένα πολύ σημαντικό μέρος του δυναμικού διασύνδεσης στα γαλλοϊσπανικά σύνορα, όπως επισημάνθηκε προηγουμένως. Τούτο έχει συμβάλει στην εξασφάλιση μίας συνεχούς ροής ηλεκτρικής ενέργειας με σταθερή τιμή.
- (80) Τέλος, θα πρέπει να επισημανθεί ότι η γεωγραφική εγγύτητα μεταξύ της εγχώριας αγοράς της EDF και της Ισπανίας αποτελεί σημαντικό πλεονέκτημα για την επιχείρηση αυτή. Η EDF απολαμβάνει ενός καθεστώτος σχεδόν μονοπωλιακού στη Γαλλία ως προς το δυναμικό παραγωγής. Ελάχιστες δυνατότητες υπάρχουν για να αγοράσουν οι ξένοι ανταγωνιστές ηλεκτρική ενέργεια από την EDF στη γαλλική αγορά. Αυτοί θα πρέπει να αγοράσουν ενέργεια σε άλλες χώρες, και, κατά συνέπεια, να πραγματοποιήσουν τις απαιτούμενες πράξεις για την εξασφάλιση της μεταφοράς της μέσω του γαλλικού δικτύου ηλεκτρικής ενέργειας μέχρι τα ισπανογαλλικά σύνορα. Έτσι όπως επισημάνθηκε στις απαντήσεις των ανταγωνιστών στο πλαίσιο έρευνας που πραγματοποίησαν οι υπηρεσίες της Επιτροπής, φαίνεται ότι κανονικά υπάρχουν προβλήματα σύνδεσης στη νότια Γαλλία, λόγος για τον οποίο η RTE εφαρμόζει συχνά τιμολόγια ή επιβαρύνσεις λόγω της συμφόρησης στο δίκτυο μεταφοράς. Οι ξένοι προμηθευτές, ωστόσο, πρέπει να λαμβάνουν υπόψη τους το κόστος αυτό τη στιγμή που υποβάλλουν τις προσφορές τους, πράγμα που καθίσταται ιδιαίτερα πολύπλοκο όταν συνάπτονται συμβάσεις προμήθειας πολλούς μήνες νωρίτερα. Αυτό μειώνει την οικονομική βιωσιμότητα των εξαγωγών ηλεκτρικής ενέργειας των επιχειρήσεων αυτών. Για την EDF, αντίθετα, η κατάσταση είναι ευνοϊκότερη, δεδομένου ότι διαθέτει ένα συγκριτικό πλεονέκτημα όσον αφορά την πρόσβαση στην πληροφόρηση, καθώς και τη δική της δυναμική παραγωγή, πράγμα που της επιτρέπει να αποφεύγει ή να ελαχιστοποιεί τις επιβαρύνσεις λόγω συμφόρησης και, κατά συνέπεια, να υποβάλλει προσφορές με τιμές χαμηλότερες και νωρίτερα προβλέψιμες.

3. ΠΡΙΝ ΑΠΟ ΤΗΝ ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΗ ΣΥΓΚΕΝΤΡΩΣΗ, Η EDF ΕΙΧΕ ΚΑΘΑΡΑ ΚΙΝΗΤΡΑ ΓΙΑ ΝΑ ΑΥΞΗΣΕΙ ΤΙΣ ΕΞΑΓΩΓΕΣ ΤΗΣ ΠΡΟΣ ΤΗΝ ΙΣΠΑΝΙΑ ΚΑΙ ΩΣ ΕΚ ΤΟΥΤΟΥ ΝΑ ΠΡΟΩΘΗΣΕΙ ΤΗΝ ΑΥΞΗΣΗ ΤΟΥ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ ΔΙΑΣΥΝΔΕΣΗΣ

- (81) Ο τρόπος δράσης της EDF, κατά το παρελθόν, αποδεικνύει τη βούλησή της να αυξήσει την παρουσία της στην ισπανική αγορά. Όντως, από την έρευνα προέκυψε ότι η γαλλική επιχείρηση έχει δώσει αναμφίβολα δείγματα της βούλησής της να προβεί σε αύξηση της διασύνδεσης μεταξύ Γαλλίας και Ισπανίας, με στόχο να διευκολύνει την αύξηση των εξαγωγών της προς την ιβηρική χερσόνησο. Δεν θα πρέπει να λησμονούμε ότι η υπογραφή της αρχικής σύμβασης Αραγωνίας-Cazaril αποκαλύπτει ότι η EDF είχε θέσει μεταξύ των στρατηγικών της στόχων το σχέδιο της κατασκευής μιας τρίτης γραμμής διασύνδεσης στα ισπανογαλλικά σύνορα, που θα αύξανε το δυναμικό διασύνδεσης σε 1200 MW. Επίσης, η EDF συνέβαλε με τεράστιους ανθρώπινους και οικονομικούς πόρους στο προαναφερθέν σχέδιο σε

κάθε ένα από τα στάδιά του – σχεδιασμό, μηχανική μελέτη, διαδικασίες λήψης άδειας –, και τούτο σχεδόν για μία δεκαετία. Η εμπλοκή του σχεδίου το 1996 δεν συνεπάγεται έλλειψη οικονομικού ενδιαφέροντος από μέρους της EDF για την ουσιαστική αύξηση του δυναμικού διασύνδεσης με την Ισπανία. Τα χαρακτηριστικά της ισπανικής αγοράς και της EDF, καθώς και η θέση της στη γαλλική αγορά, τροφοδοτούσαν το ενδιαφέρον αυτό. Οι λόγοι που ήδη αναφέρθηκαν της εν λόγω εμπλοκής καμία σχέση δεν είχαν με τα κίνητρα της γαλλικής αυτής εταιρείας, αλλά μάλλον με ορισμένους ξένους προς αυτό παράγοντες, που έκαναν τη γαλλική κυβέρνηση να σταματήσει το σχέδιο. Τελικά, και η υπογραφή της νέας συμφωνίας, το 1997, επιβεβαίωσε τη βούληση της EDF να πετύχει σημαντική αύξηση της διασύνδεσης Γαλλίας-Ισπανίας και, κατά συνέπεια, να βελτιώσει τη θέση της στην ισπανική αγορά μέσω της σημαντικής αύξησης των εξαγωγών της. Επιπλέον, η EDF-RTE ανέλαβε την υποχρέωση να ενισχύσει τη γραμμή Hernani - Cantegrit κατά 300 MW και μελετά μαζί με την REE τη βιωσιμότητα συμπληρωματικής αύξησης κατά άλλα 1200 MW. Όλα αυτά, μαζί με την ενίσχυση της ισπανικής διασύνδεσης του Vic στην οποία πραγματοποιεί η REE (που αντιστοιχεί σε 200 πρόσθετα MW) θα οδηγούσε σε ένα συνολικό δυναμικό διασύνδεσης (υπό την προϋπόθεση ότι θα υπάρξει αρκετή πολιτική και οικονομική ώθηση) 3800 έως 4000 MW μέχρι το 2007. Από την έρευνα αγοράς που διεξήγαγε η Επιτροπή επιβεβαιώθηκε εξάλλου ότι η REE ενδιαφέρεται ιδιαίτερα για να αυξήσει τουλάχιστον μέχρι 6000 MW το εμπορικό δυναμικό της γαλλοϊσπανικής διασύνδεσης.

- (82) Σε προηγούμενα σημεία του αιτιολογικού, επισημάνθηκαν τα κίνητρα των επιχειρήσεων που δεν είναι εγκατεστημένες στην Ισπανία, όσον αφορά την εξαγωγή ηλεκτρικής ενέργειας προς την ισπανική αγορά. Από την άλλη πλευρά, κατέστη σαφές ότι η EDF βρίσκεται σε μία ιδιαίτερα πλεονεκτική θέση, που την μετατρέπει, ως εξωτερικό πράκτορα εξαγωγών, στον κύριο εν δυνάμει ανταγωνιστή των ισπανικών επιχειρήσεων παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας.
- (83) Όπως εκτίθεται ακολούθως, η EDF όχι μόνο διαθέτει το αναγκαίο δυναμικό για να αυξήσει τις εξαγωγές της προς την Ισπανία, αλλά, ακόμα και αν δεν πραγματοποιηθεί η προταθείσα πράξη συγκέντρωσης, έχει δυνατά κίνητρα, για να αυξήσει όντως τις εξαγωγές της και με αυτό τον τρόπο να βελτιώσει τη θέση της στην ισπανική αγορά.
- (84) Καταρχάς, οι τιμές της ηλεκτρικής ενέργειας είναι υψηλότερες στην Ισπανία από ό,τι στη Γαλλία, κατά το χρόνο που η EDF διαθέτει πλεόνασμα δυναμικού παραγωγής. Μία σύγκριση μεταξύ του επιπέδου τιμών στην Ισπανία και εκείνου στη Γαλλία κατά τα τελευταία χρόνια, δείχνει ότι οι τιμές που εφαρμόζονται στους επιλέξιμους Ισπανούς καταναλωτές είναι συνήθως κατά 30% υψηλότερες από εκείνες που εφαρμόζονται στη Γαλλία. Μόνο στην περίπτωση περιόδων εξαιρετικών βροχοπτώσεων, όπως οι πρώτοι μήνες του 2001, οι τιμές στην Ισπανία βρίσκονταν σε επίπεδα πλησίον εκείνων της γαλλικής αγοράς. Αν σε αυτό προστεθεί το πλεόνασμα δυναμικού παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας της EDF, είναι προφανές ότι είναι συμφέρον για την επιχείρηση αυτή να αυξήσει ουσιαστικά τις εξαγωγές της προς την ισπανική αγορά.
- (85) Από την άλλη πλευρά, η πανευρωπαϊκή στρατηγική της EDF απαιτεί να είναι σε θέση να καλύψει τις ανάγκες των διεθνών πελατών της που είναι εγκατεστημένοι

στην Ισπανία. Όντως, ήδη στην απόφαση EDF/EnBW³⁷, η Επιτροπή αναφέρθηκε στη στρατηγική που έχει αναπτύξει η επιχείρηση αυτή, κατά τα τελευταία χρόνια, με την οποία τοποθετείται στη μοναδική θέση του αυθεντικά πανευρωπαϊκού προμηθευτή βιομηχανικών και εμπορικών επιχειρήσεων. Η στρατηγική αυτή οφείλεται μεταξύ άλλων, στην ενίσχυση της θέσης της EDF στην ισπανική αγορά.

- (86) Λόγω του σημερινού περιορισμένου δυναμικού διασύνδεσης μεταξύ Γαλλίας και Ισπανίας, είναι προφανές ότι η EDF δεν μπορεί να αυξήσει σημαντικά τις εξαγωγές της προς την ισπανική αγορά χωρίς προηγούμενη αύξηση του υπάρχοντος δυναμικού διασύνδεσης. Υπό το σύστημα δικαιώματος χορήγησης χρήσης με το σημερινό δυναμικό διασύνδεσης, που επιτρέπει στην EDF να χρησιμοποιεί το μεγαλύτερο μέρος του διαθέσιμου εμπορικού δυναμικού (περίπου [70-80]*%), η EDF δεν μπορεί να επιτύχει μία σημαντική παρουσία στην ισπανική αγορά ως εξωτερικός πράκτορας εξαγωγών εκτός αν υπάρξει σημαντική αύξηση του δυναμικού διασύνδεσης μεταξύ Γαλλίας και Ισπανίας.
- (87) Όπως επισημάνθηκε προηγουμένως, η EDF έχει δώσει δείγματα, κατά το παρελθόν, της βούλησής της να προβεί σε αύξηση του δυναμικού διασύνδεσης μεταξύ των δύο χωρών, υποστηρίζοντας όχι μόνο την ενίσχυση των σημερινών γραμμών, αλλά τοποθετώντας μεταξύ των στρατηγικών της στόχων το σχέδιο Αραγωνίας-Cazaril. Από την άλλη πλευρά, παρότι είναι γεγονός ότι οι πρώτες εργασίες του σχεδίου αυτού πραγματοποιήθηκαν πριν από τη διαδικασία απελευθέρωσης της αγοράς ηλεκτρικής ενέργειας, τα κίνητρα που δικαιολογούν τη στρατηγική της EDF όσον αφορά την επέκταση των δραστηριοτήτων της στην Ισπανία ως εξαγωγέα ηλεκτρικής ενέργειας όχι μόνο δεν έχουν μειωθεί αλλά έχουν αυξηθεί, όπως επισημάνθηκε στο προηγούμενο σημείο του αιτιολογικού.

4. ΜΙΑ ΟΥΣΙΑΣΤΙΚΗ ΑΥΞΗΣΗ ΤΩΝ ΕΞΑΓΩΓΩΝ ΠΡΟΣ ΤΗΝ ΙΣΠΑΝΙΑ, ΜΕ ΠΡΟΗΓΟΥΜΕΝΗ ΑΥΞΗΣΗ ΤΟΥ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ ΔΙΑΣΥΝΔΕΣΗΣ, ΘΑ ΑΥΞΑΝΕ ΤΟΝ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΜΟ ΣΤΗΝ ΙΣΠΑΝΙΚΗ ΑΓΟΡΑ ΗΛΕΚΤΡΙΚΗΣ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ, ΑΠΟΔΥΝΑΜΩΝΟΝΤΑΣ ΤΗΣ ΣΗΜΕΡΙΝΗ ΑΠΟ ΚΟΙΝΟΥ ΔΕΣΠΟΖΟΥΣΑ ΘΕΣΗ

- (88) Λόγω των σημερινών δυσχερειών για τη δημιουργία νέου δυναμικού στην Ισπανία, εναλλακτικού σε σχέση με το ελεγχόμενο από τις τέσσερις κύριες επιχειρήσεις παραγωγής της χώρας αυτής³⁸, η βασική οδός για την αύξηση του ανταγωνισμού στην ισπανική ολιγοπωλιακή αγορά είναι η ουσιαστική αύξηση των εξαγωγών ηλεκτρικής ενέργειας προς την ισπανική αγορά προέλευσης τρίτων ευρωπαϊκών χωρών.
- (89) Το προαναφερθέν συμπέρασμα συμπίπτει με τα αποτελέσματα της ανάλυσης που πραγματοποίησε το Δικαστήριο Προάσπισης του Ανταγωνισμού κατά την εξέταση της πράξης Unión Eléctrica Fenosa / Hidroeléctrica del Cantábrico: *"το σύστημα λειτουργίας της παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας στηρίζεται στη δυνατότητα υποβολής προσφορών στην ομάδα μέσω ενός μηχανισμού ελεύθερου ανταγωνισμού.*

³⁷ Υπόθεση αριθ. COMP/M.1853 - EDF/EnBW.

³⁸ Έκθεση C-60/00. Φάκελος οικονομικής συγκέντρωσης Endesa/Iberdrola.

Έκθεση C-54/00. Φάκελος οικονομικής συγκέντρωσης Unión Eléctrica Fenosa/Hidroeléctrica del Cantábrico.

Οι επιχειρήσεις μπορούν να προσφέρουν τις τιμές τους στη δημοπρασία για ενέργεια που προέρχεται από μονάδες παραγωγής οι οποίες βρίσκονται στην ισπανική επικράτεια ή για ηλεκτρική ενέργεια που προέρχεται από εξωτερικά συστήματα, μέσω εισαγωγών. Η εισαγόμενη ενέργεια ανταγωνίζεται στο πλαίσιο της ομάδας κατά τον ίδιο τρόπο με την ενέργεια που παράγει το σύστημα. Εν κατακλείδι, ο ανταγωνισμός των επιχειρήσεων που ήδη συμμετέχουν στο ισπανικό σύστημα θα μπορούσε να προέλθει όχι μόνο από νέους παραγωγούς ενέργειας αλλά και από τους εισαγωγείς. Με τον τρόπο αυτό, επιπλέον, θα επιταχύνετο η δημιουργία ανταγωνισμού, δεδομένου ότι δεν θα χρειαζόταν πολυετής αναμονή όπως στην περίπτωση νέων σταθμών παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας"³⁹ (προστέθηκε η υπογράμμιση). Από τις εκτιθέμενες θέσεις του Δικαστηρίου μπορεί να συναχθεί ότι οι εξαγωγές ηλεκτρικής ενέργειας προς την ισπανική αγορά αποτελούν μέσο ιδιαίτερα κατάλληλο για την αύξηση του ανταγωνισμού στην αγορά αυτή. Τούτο είναι αντίθετο προς τις διαβεβαιώσεις των κοινοποιούντων όσον αφορά την υπερεκτίμηση που υπάρχει κατά τη γνώμη τους στην ανακοίνωση των αιτιάσεων του ρόλου που θα πρέπει να διαδραματίσουν οι εξαγωγές, ιδίως οι προερχόμενες από την EDF.

- (90) Σήμερα, παρόλα αυτά, οι περιορισμοί που οφείλονται στο σημερινό χαμηλό δυναμικό διασύνδεσης μεταξύ Ισπανίας και των υπολοίπων ευρωπαϊκών χωρών εκτός Ιβηρικής Χερσονήσου εμποδίζουν οι εισαγωγές προς την ισπανική αγορά να διαδραματίσουν ενεργό ρόλο στην προώθηση του ανταγωνισμού στην αγορά ηλεκτρικής ενέργειας. Ειδικότερα, το συνολικό ποσοστό ζήτησης ηλεκτρικής ενέργειας που καλύπτεται από εισαγωγές προερχόμενες από τα ισπανογαλλικά σύνορα αντιπροσωπεύει μόνο περίπου το 3,5-4% (+/- 8.000 GWh). Ωστόσο, τούτο θα μπορούσε να αλλάξει μελλοντικά, δεδομένου του στρατηγικού ενδιαφέροντος της EDF, καθώς και άλλων ευρωπαϊκών επιχειρήσεων για την ουσιαστική αύξηση των εξαγωγών τους προς την Ισπανία.
- (91) Όντως, μία σχετικά σημαντική αύξηση των εξαγωγών ηλεκτρικής ενέργειας προς την Ισπανία θα είχε σημαντικά αποτελέσματα τόσο στο επίπεδο των εφαρμοζόμενων τιμών στην ισπανική χονδρική αγορά όσο και στην ολιγοπωλιακή κατάσταση που επικρατεί στην αγορά αυτή. Θα διευκολύνετο κατά τον τρόπο αυτό η είσοδος στην οργανωμένη αγορά εξωτερικών πρακτόρων και η πρόσβασή τους στη διμερή άμεση διαπραγμάτευση, ενώ ταυτόχρονα θα αυξανόταν η προσφορά ηλεκτρικής ενέργειας στην αγορά αυτή. Έτσι θα μειωνόταν η απομόνωση της αγοράς αυτής, και θα αυξάνονταν οι ανταγωνιστικές πιέσεις προκαλώντας μείωση των τιμών της ηλεκτρικής ενέργειας.
- (92) Η προαναφερθείσα αύξηση της ζήτησης στη χονδρική αγορά όχι μόνο θα προκαλούσε μία σχετική μείωση των ποσοστώσεων στην αγορά των κύριων ισπανικών επιχειρήσεων αλλά, το σπουδαιότερο, μείωση της αντίστοιχης ικανότητάς τους να καθορίζουν τις τιμές στην ομάδα. Όντως, πάντα όποτε οι εξαγωγές προς την ισπανική χονδρική αγορά αφορούν ηλεκτρική ενέργεια σε χαμηλή τιμή (π.χ., ενέργεια πυρηνικής προέλευσης από τη Γαλλία), οι συγκεκριμένες εξαγωγές εκτοπίζουν άλλες προσφορές σε υψηλότερη τιμή, κατά τη διαμόρφωση της οριακής τιμής, ασκώντας ανταγωνιστικές πιέσεις στην αγορά. Η περιγραφόμενη κατάσταση, κατά την οποία οι πωλήσεις των εξωτερικών πρακτόρων επηρεάζουν προς τα κάτω τις τιμές, είτε άμεσα (καθορίζοντας την οριακή τιμή) είτε έμμεσα (υποχρεώνοντας

³⁹ Έκθεση Νο. C-54/00. Φάκελος οικονομικής συγκέντρωσης Unión Eléctrica Fenosa / Hidroeléctrica del Cantábrico.

τις κύριες επιχειρήσεις να προσφέρουν χαμηλότερες τιμές) θα συμβαίνει σε μεγαλύτερο βαθμό, προφανώς, δεδομένου ότι ο όγκος των εξαγωγών προς την ισπανική αγορά θα είναι μεγαλύτερος.

- (93) Από την έρευνα προέκυψε ότι η πρόσφατη εξέλιξη της αγοράς ηλεκτρικής ενέργειας επιβεβαιώνει το βασίμο της προαναφερθείσας ανάλυσης. Ειδικότερα, η πτώση των τιμών που σημειώθηκε στην ισπανική αγορά μεταξύ του 2000 και 2001 λόγω της αύξησης των βροχοπτώσεων, παρουσιάζει μία εικόνα των αποτελεσμάτων που θα είχε η αύξηση της προσφοράς στο πλαίσιο της ομάδας ενέργειας σε χαμηλή τιμή. Ουσιαστικά, η σημειωθείσα αύξηση της παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας στην Ισπανία, μεταξύ Νοεμβρίου 2000 και Μαρτίου 2001, προκάλεσε ουσιαστική μείωση της τιμής της ηλεκτρικής ενέργειας, μέχρι 42%⁴⁰. Λαμβανομένης ως αναφοράς μίας μακρότερης περιόδου, αν ληφθούν υπόψη διάφορες περιόδους 13 συνεχών μηνών (Μάρτιος 1999-Μάρτιος 2000 και Μάρτιος 2000-Μάρτιος 2001), η αύξηση της προσφοράς παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας κατά 22.811 GWh προκάλεσε μείωση των τιμών ηλεκτρικής ενέργειας σε ποσοστό λίγο ανώτερο του 30% κατά τις συγκεκριμένες χρονικές περιόδους.
- (94) Η αύξηση της προσφοράς ηλεκτρικής ενέργειας που σημειώθηκε είναι ποσοτικά και ποιοτικά συγκρίσιμη με εκείνη που θα προέκυπτε από ουσιαστική αύξηση του δυναμικού διασύνδεσης μεταξύ Γαλλίας και Ισπανίας. Καταρχάς, και λαμβανομένου υπόψη του σημερινού δυναμικού (1100 MW) οι εξαγωγές που προέρχονται από τη Γαλλία ανέρχονται σε 8 TW/h, μια αύξηση κατά 3000 MW επιπλέον, δηλαδή, μία κατάσταση 4000 MW συνολικού εμπορικού δυναμικού διασύνδεσης, θα οδηγούσε σε αύξηση της προσφοράς κατά περίπου 20-24 TW/h ετησίως. Δεύτερον, από πλευράς ποιότητας, η ηλεκτρική ενέργεια που θα εξήγεται στην Ισπανία θα αποτελείτο ενδεχομένως από ηλεκτρική ενέργεια παραχθείσα σε εγκαταστάσεις με χαμηλό οριακό κόστος και, ως εκ τούτου, θα μπορούσε να φτάσει στην ισπανική χονδρική αγορά σε τιμές χαμηλότερες από τις συνήθως εφαρμοζόμενες στην αγορά αυτή.
- (95) Η δυναμική που παρατηρήθηκε στην πρόσφατη εξέλιξη της ισπανικής αγοράς και, ειδικότερα, ο συσχετισμός με την αύξηση των βροχοπτώσεων, οδηγεί στο συμπέρασμα ότι μία αύξηση της διασύνδεσης, με επακόλουθη αύξηση των εξαγωγών ηλεκτρικής ενέργειας προς την Ισπανία, θα ευνοούσε αισθητά την ορθή διαμόρφωση των τιμών στην οργανωμένη αγορά (ιδίως σε ώρες ζήτησης χαμηλής και μέσης φόρτισης, όταν η προσφορά της Endesa και της Iberdrola δεν θα είναι απαραίτητη για να ικανοποιήσει τη ζήτηση) στη δε διμερή διαπραγμάτευση, ειδικότερα, θα οδηγούσε σε ουσιαστική μείωση των τιμών της ισπανικής χονδρικής αγοράς, αυξάνοντας τη δυνατότητα αντίδρασης της και τον ανταγωνισμό και εξασθενώντας τη σημερινή κατάσταση δυοπωλιακής δεσπόζουσας θέσης. Η αύξηση του δυναμικού διασύνδεσης, τελικά, θα αποτελέσει σημαντικό παράγοντα αποθέματος δυναμικού, δηλαδή πλεονάσματος προσφοράς έναντι της ζήτησης, σε ένα σύστημα ηλεκτρικής ενέργειας στο οποίο το αντικείμενο διαπραγμάτευσης είναι ένα εμπόρευμα που δεν μπορεί να αποθηκευθεί.
- (96) Τα μέρη, στις διάφορες απαντήσεις τους στην ανακοίνωση των αιτιάσεων ισχυρίζονται ότι η ανάλυση αυτή αποτελεί υπεραπλούστευση. Ωστόσο, δεν

⁴⁰ Η μέση τιμή ηλεκτρικής ενέργειας στην αγορά παραγωγής μειώθηκε από 7,46 πεσέτες/KWh (0,04 EUR) τον Μάρτιο 2000 σε 4,31 πεσέτες (0,03 EUR) τον Μάρτιο 2001.

παραθέτουν αξιόπιστα στοιχεία ώστε να συναχθεί ότι η αύξηση του δυναμικού διασύνδεσης δεν θα συνοδευθεί από μείωση των τιμών στην ισπανική αγορά, όπως συνέβη με την περίπτωση που αναλύεται προηγουμένως, η δε EnBW περιορίζεται στη διαβεβαίωση ότι δεν υπάρχει καμία σχέση μεταξύ της αναλογίας δυναμικού και των τιμών ηλεκτρικής ενέργειας. Η δήλωση αυτή, εν πάση περιπτώσει, δεν είναι καθ' όλα ακριβής, δεδομένου ότι σύμφωνα με τα στοιχεία που προσκόμισε η ίδια η EnBW σε σχέση με τις προβλέψεις τιμών για το 2002, με εξαίρεση το Βέλγιο και την Ολλανδία, στις χώρες όπου το επίπεδο δυναμικού διασύνδεσης σε σχέση με τη ζήτηση κατά τις ώρες αιχμής είναι κάτω του 15% (Ιταλία, Πορτογαλία και Ισπανία) οι τιμές είναι υψηλότερες από τις υπόλοιπες χώρες που βρίσκονται πάνω από το 15% (Γερμανία, Ελβετία, Γαλλία και Αυστρία)⁴¹.

5. Η ΠΡΑΞΗ ΔΕΝ ΜΠΟΡΕΙ ΝΑ ΕΧΕΙ ΘΕΤΙΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΓΙΑ ΤΟΝ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΜΟ ΕΑΝ ΔΕΝ ΑΥΞΗΘΕΙ Η ΙΚΑΝΟΤΗΤΑ ΔΙΑΣΥΝΔΕΣΗΣ ΙΣΠΑΝΙΑΣ-ΓΑΛΛΙΑΣ

(97) Στην απάντηση στην ανακοίνωση των αιτιάσεων, τα κοινοποιούντα μέρη αναφέρουν ότι η υπό ανάλυση πράξη ευνοεί τον ανταγωνισμό έναντι της Endesa και της Iberdrola. Ειδικότερα η EnBW ισχυρίζεται ότι μετά την πράξη συγκέντρωσης "η δεσπόζουσα θέση των μελών του δυοπωλίου θα εξασθενίσει, ο δε ανταγωνισμός των τιμών θα αυξηθεί" κυρίως λόγω του ότι η EnBW μπορεί να στηρίξει την Hidrocantábrico με την τεχνογνωσία της και λόγω του ότι ως μέλος του ομίλου EDF, η Hidrocantábrico θα λάβει οικονομική στήριξη και υψηλότερες πιστώσεις, και θα μπορέσει έτσι να φέρει σε πέρας επιτυχώς την αγορά ή κατασκευή άλλων σταθμών παραγωγής ενέργειας.

(98) Σχετικά με το θέμα αυτό, η Επιτροπή υπενθυμίζει ότι, όπως αποδεικνύεται προηγουμένως, το επίπεδο τιμών στην ισπανική αγορά επηρεάζεται από τις αυξήσεις της προμήθειας ενέργειας σε χαμηλή τιμή που προσφέρεται στο πλαίσιο της ομάδας. Η προβλεπόμενη αλλαγή ιδιοκτησίας ενός σταθμού παραγωγής ενέργειας όπως εκείνου του Viesgo, που ανήκει στην Endesa, με δυναμικό αντίστοιχο με το 5% του δυναμικού παραγωγής της Ισπανίας (+ 2500 MW) δεν συνδυάζεται ούτε με αύξηση της ενέργειας σε χαμηλή τιμή που προσφέρεται στην ομάδα ούτε με ουσιαστική μείωση της ποσόστωσης της Endesa στην αγορά. Επιπλέον, δεν πρέπει να λησμονούμε ότι (εάν δεν υπάρξει αύξηση του δυναμικού διασύνδεσης) η δημιουργία διαρθρωτικής σύνδεσης ελέγχου μεταξύ της EDF και της Hidrocantábrico προϋποθέτει την εξαφάνιση της κύριας πηγής εξωτερικού ανταγωνισμού στην ισπανική αγορά. Αυτές οι ακραίες περιπτώσεις αναπτύσσονται λεπτομερώς σε επόμενο σημείο του αιτιολογικού.

6. ΤΟ ΓΕΓΟΝΟΣ ΟΤΙ ΠΡΟΒΛΕΠΕΤΑΙ ΑΥΞΗΣΗ ΤΗΣ ΙΚΑΝΟΤΗΤΑΣ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ ΣΤΗΝ ΙΣΠΑΝΙΑ ΔΕΝ ΘΑ ΟΔΗΓΗΣΕΙ ΣΕ ΕΞΑΦΑΝΙΣΗ ΤΟΥ ΔΥΟΠΩΛΙΟΥ ENDESA-IBERDROLA

(99) Παρότι είναι γεγονός, όπως αναφέρεται ακολούθως, ότι η ικανότητα παραγωγής της Hidrocantábrico μπορεί να ενισχυθεί κατά τα προσεχή έτη (βελτιώνοντας τη θέση της στην ισπανική αγορά), θα πρέπει να ληφθεί υπόψη ότι, παρά τη νόμιμη προθεσμία που χορηγήθηκε στην EnBW, η οποία απαγορεύει στα μέλη του

⁴¹ Μεταξύ 37,5% (Ελβετία και Αυστρία σε σχέση με την Ισπανία και την Πορτογαλία) και 90% (Γαλλία σε σχέση με την Ιταλία)

δυοπωλίου να πραγματοποιούν προληπτικά επενδύσεις βάσει του νέου δυναμικού⁴², δεν θα πρέπει να λησμονούμε ότι οι δύο αυτές επιχειρήσεις επίσης έχουν προβλέψει την προσεχή θέση σε λειτουργία σταθμών παραγωγής νέας γενεάς. Ως παράδειγμα αναφέρεται εκείνος του San Roque (της Endesa), με εγκατεστημένη ισχύ 400 MW, του οποίου η θέση σε λειτουργία προβλέπεται για το 2002, του Besós (Endesa και Gas Natural), με εγκατεστημένη ισχύ 800 MW, του οποίου η θέση σε λειτουργία προβλέπεται για το 2002, του Castellón (Iberdrola, Repsol και BP), με εγκατεστημένη ισχύ 800 MW, του οποίου η θέση σε λειτουργία προβλέπεται για το 2002, Castejón (Iberdrola), με εγκατεστημένη ισχύ 400 MW, του οποίου η θέση σε λειτουργία προβλέπεται για το 2002, κλπ. Έτσι, οι ποσοτώσεις παραγωγής που προβλέπονται για την Endesa και την Iberdrola κατά τα επόμενα έτη, όπως προβλέπεται δεν θα αλλάξουν ουσιαστικά σε σχέση με τις σημερινές, τουλάχιστον μέχρι σημείου που να θέτουν σε κίνδυνο, λόγω και μόνο αυτού του παράγοντα, το σήμερα υπάρχον δυοπώλιο.

- (100) Τέλος, παρά το ότι οι νέοι προγραμματισθέντες σταθμοί παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας, σύμφωνα με τα αριθμητικά στοιχεία που έχει στην κατοχή της η Επιτροπή⁴³, από μία αύξηση του δυναμικού παραγωγής περίπου 10-15% μέχρι το 2005, λαμβανομένης υπόψη της προβλεπόμενης αύξησης της ζήτησης και του κόστους της παραγόμενης ενέργειας (πολύ υψηλότερου από εκείνο της ενέργειας που παράγεται στη Γαλλία και σε άλλες ευρωπαϊκές χώρες) δεν αναμένεται αύξηση της ενέργειας που θα προσφέρεται στο πλαίσιο της ομάδας, η οποία θα προέρχεται από τους νέους σταθμούς παραγωγής ενέργειας, να έχει επίδραση στις τιμές⁴⁴ ούτε στην ικανότητα καθορισμού των τιμών αυτών από μέρους της Endesa και της Iberdrola. Δεν θα πρέπει να λησμονούμε ότι η ενέργεια που προέρχεται από σταθμούς παραγωγής ενέργειας συνδυασμένου κύκλου (απ' όπου θα προκύψει κυρίως η επιπλέον ενέργεια που θα προσφέρεται στο πλαίσιο της ομάδας κατά τα προσεχή έτη) έχει κόστος παραγωγής πολύ ανώτερο από την πυρηνική ενέργεια που παράγεται από την EDF και ότι, όπως αναφέρθηκε προηγουμένως, σημαντικό μέρος των νέων σταθμών παραγωγής συνδυασμένου κύκλου που αναμένεται ότι θα τεθούν σε λειτουργία μέχρι το 2005, θα ελέγχονται πλήρως ή εν μέρει από την Endesa και την Iberdrola.
- (101) Έτσι, παρότι η προβλεπόμενη αύξηση του δυναμικού παραγωγής, ιδίως με την είσοδο νέων επιχειρήσεων στην ισπανική χονδρική αγορά ηλεκτρικής ενέργειας,

⁴² Στο άρθρο 16 του βασιλικού νομοθετικού διατάγματος 6/2000 προβλέπεται συγκεκριμένα ότι "οι παραγωγοί ηλεκτρικής ενέργειας της οποίας η εγκατεστημένη ηλεκτρική ισχύς υπό κανονικό καθεστώς σε όλη την ηπειρωτική χώρα, με την έναρξη ισχύος του παρόντος διατάγματος, υπερβαίνει το 40% του συνόλου [Endesa]*, δεν μπορούν να αυξήσουν την εγκατεστημένη ισχύ πριν την παρέλευση πενταετίας. Εάν η συμμετοχή στην εγκατεστημένη ισχύ είναι κάτω του 40% αλλά άνω του 20% [Iberdrola]* η προθεσμία καθίσταται τριετής". Η Hidrocantábrico θα μπορούσε να επωφεληθεί από τους προαναφερθέντες περιορισμούς για να κερδίσει επιπλέον τμήμα της αγοράς, ειδικότερα στο μέτρο που, σύμφωνα με τα στοιχεία της Εθνικής Επιτροπής Ενέργειας της Ισπανίας, προβλέπεται ότι κατά την τετραετία 2001-2005 η κατανάλωση ηλεκτρικής ενέργειας θα αυξηθεί συνολικά κατά 12%.

⁴³ Πηγή: Υπουργείο Εθνικής Οικονομίας

⁴⁴ Στην απάντησή της στην ανακοίνωση των αιτιάσεων η EnBW βεβαιώνει ότι τα επιπλέον 7500 MW του δυναμικού παραγωγής θα πρέπει να έχουν ήδη τεθεί σε λειτουργία μέχρι το 2003. Σύμφωνα με τα αριθμητικά στοιχεία που διαθέτει η Επιτροπή, το επιπλέον εγκατασταθέν και λειτουργούν το 2003 δυναμικό παραγωγής σε σχέση με τη σημερινή κατάσταση δεν θα φτάσει τα 5000 MW.

μπορεί να βελτιώσει τον ανταγωνισμό, περιορισμένα βέβαια, δεν φαίνεται ότι θα οδηγήσει στην εξάλειψη του δυοπωλίου Endesa/Iberdrola. Η είσοδος της EDF μέσω της Hidrocantábrico, συνοδευόμενη από εμπλοκή της αύξησης του δυναμικού διασύνδεσης Γαλλίας-Ισπανίας, θα ενισχύσει, εν πάση περιπτώσει, την κατάσταση του δυοπωλίου (τη σημερινή και την προβλεπόμενη στο μέλλον).

7. ΜΕΤΑ ΑΠΟ ΤΗΝ ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΗ ΣΥΓΚΕΝΤΡΩΣΗ, ΘΑ ΕΞΑΦΑΝΙΣΤΟΥΝ ΤΑ ΚΙΝΗΤΡΑ ΓΙΑ ΤΑ ΟΠΟΙΑ Η EDF ΠΡΟΩΘΕΙ ΟΥΣΙΑΣΤΙΚΗ ΑΥΞΗΣΗ ΤΟΥ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ ΔΙΑΣΥΝΔΕΣΗΣ ΜΕΤΑΞΥ ΓΑΛΛΙΑΣ ΚΑΙ ΙΣΠΑΝΙΑΣ

- (102) Μόλις πραγματοποιηθεί η προτεινόμενη συγκέντρωση, η στρατηγική κατάσταση της EDF σε σχέση με την ισπανική αγορά προβλέπεται ότι θα υποστεί ουσιαστική μεταβολή, με σημαντική αλλαγή των μεσοπρόθεσμων και βραχυπρόθεσμων εμπορικών της στόχων.
- α) Η EDF αποκτά σημαντικό δυναμικό παραγωγής στην Ισπανία και, κατά συνέπεια, εξέχουσα θέση στην ισπανική αγορά ηλεκτρικής ενέργειας
- (103) Μετά την πράξη συγκέντρωσης, η EDF θα αποκτήσει τον από κοινού έλεγχο της Hidrocantábrico, η οποία διαθέτει ποσόστωση παραγωγής στην Ισπανία περίπου 5% του συνολικού δυναμικού που είναι εγκατεστημένο στη χώρα αυτή. Κατά παράδοση, επιπλέον, η Hidrocantábrico έχει λειτουργήσει καθαρά ως πωλητής στην χονδρική αγορά. Ειδικότερα, η ποσόστωση της εταιρείας αυτής σε σχέση με τις πωλήσεις στην ημερήσια αγορά της ομάδας ανήλθε πάνω από [5-10]*% το 2000. Σε αυτό θα πρέπει να προστεθεί η δραστηριότητα της EDF ως εξωτερικού πράκτορα, δηλαδή, οι εξαγωγές της προς την ισπανική αγορά που ανήλθαν περίπου σε [<5]*% των πωλήσεων στην ημερήσια αγορά κατά την ίδια χρονική περίοδο.
- (104) Η EDF, τελικά, θα ελέγχει μετά τη συγχώνευση, είτε άμεσα, είτε από κοινού και έμμεσα, ένα ποσό ηλεκτρικής ενέργειας στην ισπανική αγορά που θα ανέρχεται περίπου σε [9-12]*% των πωλήσεων στην ημερήσια ισπανική χονδρική αγορά. Τούτο θα σημαίνει εξέχουσα παρουσία στην αγορά αυτή, σε ένα επίπεδο κατά τι χαμηλότερο από την τρίτη επιχείρηση (Unión Fenosa) αλλά σε μεγάλη απόσταση από τις δύο δεσπόζουσες επιχειρήσεις (Endesa και Iberdrola).
- (105) Από την άλλη πλευρά, η θέση της EDF στην ισπανική αγορά θα μπορούσε να ισχυροποιηθεί στο μέλλον αν και σχετικά, στο μέτρο που η Hidrocantábrico θα αποκτήσει μεγαλύτερο βάρος στην αγορά παραγωγής ενέργειας, είτε μέσω της κατασκευής νέων σταθμών παραγωγής⁴⁵ (εκμεταλλεζόμενη τους περιορισμούς που επιβάλλει ο νόμος στην Endesa και την Iberdrola όσον αφορά τη δημιουργία νέου δυναμικού) είτε μέσω μίας πολιτικής αγοράς δυναμικού παραγωγής. Εν πάση περιπτώσει, το προαναφερθέν περιθώριο διεύρυνσης δεν φαίνεται ότι θα καταστήσει την EDF ικανή να εξαλείψει το υπάρχον δυοπώλιο των δύο κυρίων επιχειρήσεων. Από την άλλη πλευρά, και όπως προσδιορίζεται ακολούθως, δεν προβλέπεται ότι η EDF θα έχει οικονομικά και εμπορικά κίνητρα για να πραγματοποιήσει πράξεις που θα προκαλέσουν σημαντική μείωση του σημερινού επιπέδου τιμών της ισπανικής χονδρικής αγοράς.

⁴⁵ Ιδιαίτερα, η Hidrocantábrico έχει λάβει άδεια για την κατασκευή εγκαταστάσεων στη Navarra, με εγκατεστημένη ισχύ 400 MW.

- (106) Κατά την έρευνα, τα μέρη κατέστησαν σαφές ότι, παρότι είναι αναμφισβήτητο ότι μετά την πράξη συγκέντρωσης, η EDF θα ελέγχει από κοινού την Hidrocanábriico, η συμμετοχή της στο κεφάλαιο της εταιρείας αυτής θα είναι ωστόσο περιορισμένη, δεδομένου ότι η EDF κατέχει το 34,5% της EnBW, η οποία με τη σειρά της κατέχει το 50% της Ferroatlántica, η οποία τελικά κατέχει περίπου το 60% της Hidrocanábriico. Από αυτό προκύπτει ότι η συμμετοχή που η EDF θα πετύχει με την εκμετάλλευση της Hidrocanábriico δεν είναι ιδιαίτερα σημαντική, πράγμα που θα επηρεάσει τη λήψη των στρατηγικών αποφάσεων στις οποίες αναφέρεται στην παρούσα απόφαση.
- (107) Καταρχάς, θα πρέπει να επιμείνουμε στο ότι η EDF θα ελέγχει έστω και από κοινού και έμμεσα την Hidrocanábriico. Τούτο προϋποθέτει ότι, πέραν από τα συγκεκριμένα οικονομικά κίνητρα, η EDF με τη συμμετοχή της σε μία επιχείρηση που λειτουργεί στον ίδιο τομέα δραστηριότητας σε μία ιδιαίτερα ελκυστική αγορά για τη γαλλική αυτή επιχείρηση, επιδιώκει την υλοποίηση σειράς στόχων στρατηγικού και βιομηχανικού χαρακτήρα (συμμετοχή στο κεφάλαιο της REE⁴⁶ με την επακόλουθη επιπλέον ενημέρωση σχετικά με τη διαχείριση του ισπανικού συστήματος μεταφοράς, τη θέση ως πανευρωπαϊκού προμηθευτή, τις δυνατότητες εξαγωγών στο Μαρόκο και την Πορτογαλία χωρίς να χρειάζεται η αύξηση της γαλλοϊσπανικής διασύνδεσης).
- (108) Η έρευνα, πέραν της αρχικής εξακρίβωσης, και υπό μία δυναμική προοπτική, αποκάλυψε ότι η συμμετοχή της EDF στο κεφάλαιο της Hidrocanábriico όχι μόνο μπορεί να αυξηθεί στο προσεχές μέλλον, αλλά υπάρχουν και μεγάλες πιθανότητες να συμβεί αυτό. Η εν λόγω αύξηση, μπορεί ιδιαίτερα να διαρθρωθεί με διάφορους τρόπους, και να συνίσταται, π.χ. στη μεγαλύτερη συμμετοχή της Ferroatlántica στο κεφάλαιο της Hidrocanábriico, ή στην άμεση αγορά μετοχών της Hidrocanábriico από μέρους της EnBW ή της EDF, ή ακόμα σε μεγαλύτερη συμμετοχή της EnBW στο κεφάλαιο της Ferroatlántica ή της EDF στο κεφάλαιο της EnBW. Ειδικότερα, όσον αφορά τα μετοχικά μερίδια της Hidrocanábriico που δεν αγοράστηκαν από την Ferroatlántica μέσω της κοινοποιούμενης πράξης, θα πρέπει να επισημανθεί ότι η πράξη αυτή έλαβε χώρα σε μία στιγμή που υποβλήθηκαν μέχρι τρεις δημόσιες προσφορές αγοράς με στόχο την απόκτηση του ελέγχου της εταιρείας παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας (παρότι μία από αυτές αργότερα αποσύρθηκε). Τα συμφέροντα των υπόλοιπων μετόχων της Hidrocanábriico θα μπορούσαν ως εκ τούτου να αλλάξουν μετά από την παγίωση της κατάστασης ελέγχου που θα προκύψει από την κοινοποιούμενη πράξη, πράγμα που θα μπορεί να έχει ως αποτέλεσμα η EDF να αυξήσει (άμεσα ή έμμεσα) την συμμετοχή της στην Hidrocanábriico. Από την άλλη πλευρά, η έρευνα κατέστησε προφανές ότι η EDF διαθέτει επιπλέον σαφή στρατηγικά και οικονομικά κίνητρα για να αυξήσει την συμμετοχή της στην Hidrocanábriico. Μία μεγαλύτερη συμμετοχή της EDF στο κεφάλαιο της Hidrocanábriico θα σημαίνει αύξηση της συμμετοχής στα επιτυγχανόμενα κέρδη από την εκμετάλλευση της επιχείρησης αυτής, αύξηση η οποία, όπως επισημαίνεται κατωτέρω, θα είναι μεγαλύτερη από τα κέρδη που θα πετύγχανε η EDF με την αύξηση του δυναμικού διασύνδεσης.

⁴⁶ Η Endesa, η Iberdrola, η Unión Fenosa και η Hidrocanábriico κατέχουν κάθε μία από ένα 10% του μετοχικού κεφαλαίου της REE.

- (109) Εν πάση περιπτώσει, από την έρευνα προέκυψε, όπως εξηγείται κατωτέρω, ότι ακόμα και με τον από κοινού έλεγχο της Hidrocantábrico από μέρους της EDF με έμμεση συμμετοχή στο κεφάλαιο κατά περίπου 10%, τα κίνητρα της γαλλικής επιχείρησης για την αύξηση του δυναμικού διασύνδεσης σε σχέση με εκείνα προ της συγχώνευσης όπου η EDF δεν διέθετε δυναμικό παραγωγής στην Ισπανία.
- β) Η ουσιαστική βελτίωση της θέσης της EDF στην ισπανική αγορά πραγματοποιείται χωρίς την αύξηση της ενέργειας που προσφέρει στην Ισπανία
- (110) Όπως αναφέρθηκε προηγουμένως, μετά την πράξη, η EDF αποκτά τον από κοινού έλεγχο επί της Hidrocantábrico, της οποίας το δυναμικό παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας βρίσκεται περίπου στα 2.175 MW. Το δυναμικό αυτό, από την άλλη πλευρά, μπορεί να αυξηθεί στο μέλλον, όπως ήδη αναφέρθηκε.
- (111) Η EDF για να επιτύχει μία αντίστοιχη ποσότητα επιπλέον ηλεκτρικής ενέργειας ως εξωτερικός εξαγωγέας, δηλαδή, μέσω των εξαγωγών από τη Γαλλία, θα έπρεπε να πετύχει προηγουμένως σημαντική αύξηση του δυναμικού διασύνδεσης μεταξύ της χώρας αυτής και της Ισπανίας. Ακόμη και αν παρέμενε αμετάβλητη η σημερινή κατάσταση, υπό την οποία η EDF διαθέτει γενικά [70-80]*% του υπάρχοντος εμπορικού δυναμικού διασύνδεσης, η σημερινή διασύνδεση θα πρέπει να αυξηθεί σε τουλάχιστον 3.000 MW, το οποίο θα αύξανε το συνολικό εμπορικό δυναμικό διασύνδεσης σε περισσότερα από 4.000 MW. Το αριθμητικό αυτό στοιχείο ανταποκρίνεται, εν πάση περιπτώσει, σε συντηρητικούς υπολογισμούς διότι αν ληφθεί υπόψη ένα χαμηλότερο επίπεδο χρησιμοποίησης της διασύνδεσης και μία κάποια ανάπτυξη του δυναμικού της Hidrocantábrico, το αναγκαίο δυναμικό διασύνδεσης θα ήταν ουσιαστικά μεγαλύτερο.
- (112) Η αύξηση αυτή του δυναμικού διασύνδεσης και, κατά συνέπεια, των εξαγωγών προς την Ισπανία, θα είχε ενδεχομένως κάποιες επιπτώσεις στις τιμές στην Ισπανική χονδρική αγορά, όπως εξετέθη προηγουμένως. Από την άλλη, η αύξηση του δυναμικού διασύνδεσης όχι μόνο θα ευνοούσε την EDF, αλλά και άλλες ευρωπαϊκές επιχειρήσεις που ενδιαφέρονται να εξαγάγουν ηλεκτρική ενέργεια προς την ισπανική αγορά.
- (113) Με την προτεινόμενη πράξη, η EDF αποκτάει, αντίθετα, εξέχουσα θέση στην ισπανική αγορά, χωρίς τούτο να προϋποθέτει αύξηση του ποσού ενέργειας που προσφέρει στο πλαίσιο της ομάδας, και χωρίς να απειλείται, ως εκ τούτου, η σημερινή από κοινού δεσπόζουσα θέση ούτε και οι υψηλές τιμές που ισχύουν στην Ισπανία.
- γ) Η EDF προβλέπεται ότι έχει συμφέρον να διατηρήσει σχετικά απομονωμένη την ισπανική αγορά ηλεκτρικής ενέργειας με στόχο να εμποδίσει νέους ανταγωνιστές να επηρεάσουν το σημερινό επίπεδο τιμών.
- (114) Η EDF παύει να είναι ένας απλός εξωτερικός πράκτορας εξαγωγών, για να αποκτήσει τον από κοινού έλεγχο μίας από τις επιχειρήσεις της ισπανικής αγοράς. Ο συνδυασμός του (από κοινού) ελέγχου μίας σημαντικής εγχώριας μονάδας παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας στην ισπανική αγορά, που θα προκύψει από την προτεινόμενη πράξη, με την κατά το μεγαλύτερο μέρος χρησιμοποίηση του υπάρχοντος δυναμικού διασύνδεσης, προβλέπεται ότι θα οδηγήσει σε μία ποιοτική μεταβολή των στρατηγικών συμφερόντων της EDF.

- (115) Η EDF, έτσι θα ενώσει τα συμφέροντα μιας επιχείρησης που είναι ήδη εγκατεστημένη στην ισπανική αγορά με δικό της δυναμικό παραγωγής. Από την άλλη πλευρά, τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά του φάσματος της παραγωγής της ισπανικής επιχείρησης (παραγωγή βασικά θερμοηλεκτρικής ενέργειας) φαίνεται να προσαρμόζονται πλήρως με εκείνα της EDF (παραγωγή βασικά ενέργειας πυρηνικής προέλευσης).
- (116) Από την έρευνα επισημάνθη ότι η EDF, μετά τη συγχώνευση, λογικά θα ενδιαφέρεται περισσότερο να εκμεταλλευτεί την άνετη θέση της στην ολιγοπωλιακή ισπανική αγορά, επωφελούμενη από τις ιδιαίτερα ανταγωνιστικές τιμές στο πλαίσιο της ομάδας, παρά στο να αυξήσει τις εξαγωγές προς την αγορά αυτή μέσω της αύξησης του δυναμικού διασύνδεσης. Τούτο συμβαίνει γιατί μία ουσιαστική αύξηση του δυναμικού διασύνδεσης, και η επακόλουθη αύξηση των εισαγωγών στο πλαίσιο της ομάδας, θα συνοδεύετο από ουσιαστική μείωση των τιμών στην αγορά αυτή, όπως εξηγήσαμε προηγουμένως. Μία τέτοια μείωση των τιμών θα είχε επιπτώσεις στα κέρδη της (και έμμεσα σε εκείνα της EDF). Δεδομένου του φάσματος παραγωγής της Hidrocantábrico, στην προαναφερθείσα μείωση των τιμών στις οποίες θα πωλεί η επιχείρηση αυτή την ηλεκτρική ενέργεια, προβλέπεται ότι θα ακολουθήσει μία επιπλέον σχετική μείωση της ποσότητας την οποία θα πωλεί, ιδιαίτερα εκείνης που θα έχει παραχθεί με υψηλότερο οριακό κόστος. Οι μειώσεις αυτές των ποσοτήτων που θα πωλεί η Hidrocantábrico στις τιμές της ομάδας, θα μειώσουν σαφώς το κέρδος που η EDF θα αποκομίζει από την εκμετάλλευση της ισπανικής επιχείρησης και όπως ήδη προέκυψε από την έρευνα, αυτές δεν θα αντισταθμίζονται με την αύξηση των εξαγωγών ενέργειας της EDF προς την ισπανική αγορά, η οποία, με τη σειρά της, θα πωλεί στη χαμηλότερη οριακή τιμή που θα προκύψει από την μεγαλύτερη διάνοιξη της αγοράς λόγω της ουσιαστικής αύξησης του δυναμικού διασύνδεσης.
- (117) Τελικά, φαίνεται σκόπιμο για την EDF να διατηρήσει την υπάρχουσα κατάσταση, με υψηλές τιμές που θα της επιτρέψουν να μεγιστοποιήσει τα κέρδη και να αποσβέσει την επένδυση. Η EDF, λόγω του από κοινού ελέγχου επί της EnBW, έχει σίγουρο συμφέρον τα στοιχεία του ενεργητικού που θα αποκτηθούν με την πράξη συγκέντρωσης να παρέχουν κέρδη που να αντισταθμίζουν το κόστος που υπέστη με την πραγματοποιηθείσα επένδυση, το οποίο εξασφαλίζεται με τη διατήρηση υψηλού επιπέδου τιμών στο πλαίσιο της ομάδας. Κατ' αυτήν την έννοια, η στρατηγική που θα επιτρέψει στην EDF να μεγιστοποιήσει τα κέρδη της προϋποθέτει για τους εκτεθέντες λόγους όχι την ουσιαστική αύξηση του δυναμικού διασύνδεσης, αλλά την σχετικά περιορισμένη ανάπτυξη του δυναμικού παραγωγής της Hidrocantábrico και των πωλήσεων της επιχείρησης αυτής στην ισπανική αγορά, ώστε να μην τεθεί σε κίνδυνο το σημερινό επίπεδο τιμών στο πλαίσιο της ομάδας.
- (118) Όντως, μέσω της αύξησης του δυναμικού της Hidrocantábrico στην Ισπανία, η EDF θα διατηρεί πλήρη έλεγχο επί των συνεπειών της απόφασής της στη δομή του δυναμικού στην ισπανική αγορά, ενώ, όπως επισημάνθη προηγουμένως, η αύξηση του δυναμικού διασύνδεσης όχι μόνο θα ευνοούσε την EDF, αλλά και άλλες επιχειρήσεις που είναι εγκατεστημένες πέρα της Ιβηρικής Χερσονήσου, με τις οποίες η EDF θα έπρεπε να ανταγωνιστεί για να επιτύχει ουσιαστική εκμετάλλευση του νέου δυναμικού διασύνδεσης (ειδικά σε ένα σύστημα δημοπρασιών για να έχει πρόσβαση την αγορά αυτή). Τελικά, η EDF, μόλις επιτύχει μία σημαντική θέση στην Ισπανία, θα ενδιαφερθεί για τη διατήρηση του εμποδίου εισόδου που συνίσταται στο σαφώς ανεπαρκές δυναμικό διασύνδεσης και με αυτό άλλες επιχειρήσεις κρατών μελών εκτός Ιβηρικής Χερσονήσου να μην έχουν πιθανότητες

αύξησης των εξαγωγών τους προς την ισπανική αγορά, με τις επιπτώσεις που αυτό μπορεί να έχει στις τιμές της αγοράς αυτής. Η απόφαση να αντιταχθεί στην προαναφερθείσα αύξηση διασύνδεσης, θα πρέπει να επιμείνουμε, δεν εξαλείφει τις στρατηγικές εναλλακτικές λύσεις ανάπτυξης της EDF στην ισπανική αγορά, που υλοποιούνται με την ανάπτυξη της ικανότητας παραγωγής της Hidrocantábrico, όπως σημειώθηκε παραπάνω. Με άλλα λόγια, η μη αύξηση του δυναμικού διασύνδεσης διατηρεί τα εμπόδια εισόδου στις εισαγωγές προς την Ισπανία για τις επιχειρήσεις που είναι εγκατεστημένες εκτός της χώρας αυτής, χωρίς να επηρεάζει σημαντικά, ωστόσο, τις εναλλακτικές στρατηγικές λύσεις της EDF.

- (119) Βάσει των παραγόντων που προαναφέρθηκαν, μπορεί να συναχθεί ότι η πλέον κατάλληλη στρατηγική για την EDF, αφού πραγματοποιηθεί η συγχώνευση θα είναι να αναπροσαρμόσει την εμπορική στρατηγική της σε εκείνη των υπόλοιπων στρατηγικών των εταιρειών παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας, στο πλαίσιο του σημερινού υπάρχοντος δυοπωλίου. Τα κέρδη της EDF, όπως και εκείνα των υπολοίπων παραγωγών, θα είναι υψηλά όσο οι τιμές στο πλαίσιο της ομάδας εξακολουθούν να είναι υψηλές. Επιπλέον, η EDF, υπό την ιδιότητά της του εξωτερικού πράκτορα εξαγωγών, θα συνεχίσει να επωφελείται από το υψηλότερο επίπεδο τιμών της Ισπανίας σε σχέση με εκείνο της Γαλλίας.
- (120) Όντως, υπό το σημερινό σύστημα παραχώρησης δυναμικού, η EDF θα συνεχίσει να επωφελείται από τη δυνατότητα να χρησιμοποιεί το μεγαλύτερο μέρος του δυναμικού διασύνδεσης για τις εξαγωγές της προς την ισπανική αγορά. Ακόμα και στην περίπτωση να πραγματοποιηθεί προσεχώς η εγκριθείσα αλλαγή στο σύστημα παραχώρησης (το οποίο καταρχήν, δεν θα επηρεάσει τις ποσότητες που αποτελούν αντικείμενο της σύμβασης μεταξύ EDF και της REE), θα ήταν λογικό να συναχθεί ότι η EDF θα συνεχίσει να επωφελείται σημαντικού τμήματος του δυναμικού διασύνδεσης, που θα μπορεί να χρησιμοποιήσει για την πραγματοποίηση σημαντικών κερδών επί των ποσοτήτων ηλεκτρικής ενέργειας που εξάγει προς την Ισπανία. Αντίθετα, το σημερινό δυναμικό διασύνδεσης θα εμποδίσει την ανάπτυξη ενός πραγματικού ανταγωνισμού στην χονδρική αγορά ηλεκτρικής ενέργειας στην Ισπανία με επιχειρήσεις που είναι εγκατεστημένες στο εξωτερικό. Σήμερα, οι επιχειρήσεις αυτές πλην της EDF, διαδραματίζουν ήσωνα ρόλο στην ισπανική αγορά. Αν δεν αυξηθεί ουσιαστικά το δυναμικό διασύνδεσης κατά τα προσεχή έτη, ο ρόλος των επιχειρήσεων που δεν είναι εγκατεστημένες στην Ισπανία θα εξακολουθήσει να είναι οριακός, με αποτέλεσμα οι ισπανικές επιχειρήσεις, και σήμερα η EDF, να συνεχίσουν να πωλούν με την ησυχία τους στην ισπανική αγορά χωρίς να υποβάλλονται σε πραγματικό ανταγωνισμό από μέρους των επιχειρήσεων αυτών.
- (121) Κατά την έννοια αυτή, είναι μάλλον από κάθε άποψη απίθανο άλλοι ανταγωνιστές μη εγκατεστημένοι στην Ισπανία να μπορούν να ανταγωνιστούν επιτυχώς στην ισπανική αγορά, δεδομένου του περιορισμένου δυναμικού διασύνδεσης, και τούτο ακόμα και αν ο νέος μηχανισμός χορήγησης δυναμικού διασύνδεσης τους παρέχει μεγαλύτερες δυνατότητες χρήσης του. Βάσει των προαναφερθέντων αριθμητικών στοιχείων, το διαθέσιμο εμπορικό δυναμικό στην διασύνδεση Γαλλίας Ισπανίας αντιστοιχεί περίπου σε [500-600]* MW (που προκύπτει αν αφαιρέσουμε από το συνολικό εμπορικό δυναμικό των 1100 MW, αυτό που αντιστοιχεί στην μακροπρόθεσμη σύμβαση που έχει συνάψει η EDF και η REE, που καλύπτει [500-600]* MW). Επιπλέον θα πρέπει να ληφθεί υπόψη ότι δεν υπάρχει εξασφάλιση δεδομένου ότι το εγγυημένο εμπορικό δυναμικό διασύνδεσης χρησιμοποιείται για τη σύμβαση EDF/REE. Ακόμα και αν υποθέσουμε ότι ο μηχανισμός παραχώρησης

τροποποιηθεί έτσι ώστε οι ξένοι προμηθευτές να λάβουν μεγαλύτερο τμήμα δυναμικού διασύνδεσης, το σύνολο ηλεκτρικής ενέργειας που θα προσφέρετο στην ισπανική χονδρική αγορά θα προϋπέθετε ποσοστό κάτω του [<5]*%. Τέτοιες προσφορές, λόγω της μειωμένης τους διάστασης, δε θα ήταν επαρκείς για να επηρεάσουν σημαντικά τις τιμές στο πλαίσιο της ομάδας.

- (122) Στις απαντήσεις τους στην ανακοίνωση των αιτιάσεων τα κοινοποιούντα μέρη ισχυρίζονται ότι η Επιτροπή δεν μπορεί να αποδείξει ότι με την αγορά της Hidrocanábrico, η EDF δεν θα είχε κίνητρα να ανταγωνιστεί μέσω των εισαγωγών, υποδεικνύοντας το ότι ο όμιλος Grupo Villar Mir ο οποίος *"δεδομένου ότι η EDF θα αγόραζε μόνο μία ελάχιστη συμμετοχή στην Hidrocanábrico, η αποδοτικότητα των μετοχών της επιχείρησης αυτής θα ήταν αδύνατο να αντισταθμίσει στην EDF το διαφυγόν κέρδος στην περίπτωση που δεν θα εισήγε πλέον ηλεκτρική ενέργεια"*. Σε απάντηση στους ισχυρισμούς αυτούς παραπέμπουμε, πρώτον, στο προηγούμενο σημείο του αιτιολογικού, στο οποίο αναπτύσσεται το θέμα της (έμμεσης) συμμετοχής της EDF στο κεφάλαιο της Hidrocanábrico, κατά τη στιγμή που αναλύονται τα κίνητρα σε σχέση με την μελλοντική ανάπτυξη της επιχείρησης αυτής. Από την άλλη πλευρά, σε καμία περίπτωση δεν ισχυριζόμαστε ότι η EDF θα πάψει να εξάγει προς την Ισπανία. Αυτό που τίθεται υπό αμφισβήτηση είναι κατά πόσον μετά τη συγχώνευση η EDF θα έχει κίνητρα για να προωθήσει ουσιαστική αύξηση του δυναμικού διασύνδεσης το οποίο από την άλλη πλευρά, θα μπορούσε να προκαλέσει μείωση των τιμών στην ισπανική αγορά και επιπλέον, θα μπορούσαν να επωφεληθούν απ' αυτό διάφορες επιχειρήσεις πλην της EDF (οι οποίες δεν διαθέτουν δικό τους σημαντικό δυναμικό παραγωγής στην Ισπανία και, κατά συνέπεια, έχουν διαφορετικούς εμπορικούς στόχους).

8. EDF/RTE ΕΥΡΙΣΚΕΤΑΙ ΣΕ ΜΙΑ ΘΕΣΗ ΑΠΟ ΤΗΝ ΟΠΟΙΑ ΜΠΟΡΕΙ ΝΑ ΑΠΟΤΡΕΨΕΙ ΤΗΝ ΟΥΣΙΑΣΤΙΚΗ ΑΥΞΗΣΗ ΤΟΥ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ ΔΙΑΣΥΝΔΕΣΗΣ ΜΕΤΑΞΥ ΓΑΛΛΙΑΣ ΚΑΙ ΙΣΠΑΝΙΑΣ

- (123) Κατά την έρευνα, η EDF και η EDF/RTE δήλωσαν ότι, βάσει της γαλλικής νομοθεσίας, θα πρέπει αυτή η τελευταία, ως επιχείρηση του συστήματος μεταφοράς ηλεκτρικής ενέργειας της Γαλλίας, να λάβει απόφαση σχετικά με κάθε πράξη που έχει στόχο την αύξηση, από γαλλικής πλευράς, του δυναμικού διασύνδεσης με την Ισπανία. Και οι δύο επιχειρήσεις επεσήμαναν την οικονομική και διαχειριστική εξάρτηση της EDF/RTE σε σχέση με την EDF, καθώς και τις υποχρεώσεις που επιβάλλονται στην πρώτη όσον αφορά τη διαχείριση του γαλλικού δικτύου. Η EDF, δεν θα είχε καμία εξουσία όσον αφορά την αύξηση ή όχι του δυναμικού διασύνδεσης.
- (124) Η EDF/RTE έχει όντως αναλάβει τη δραστηριότητα του ηλεκτρικού δικτύου στη Γαλλία, πράγμα που περιλαμβάνει τα θέματα σχετικά με την ανάθεση και την αύξηση του δυναμικού διασύνδεσης μεταξύ Γαλλίας και Ισπανίας, μέσω της βελτίωσης των υφισταμένων γραμμών ή τη χάραξη νέων. Για την πραγματοποίηση των στόχων αυτών, η EDF/RTE βεβαιώνει ότι έχει αυτονομία λειτουργίας και ανεξαρτησία διαχείρισης, και ότι διαθέτει τους διαφόρων ειδών πόρους που είναι αναγκαίοι για την πραγματοποίησή τους.

- (125) Θα πρέπει να επισημανθεί, ωστόσο, ότι από πλευράς νομικής και ουσιαστικής, η EDF/RTE αποτελεί τμήμα της EDF και δεν έχει ίδια νομική προσωπικότητα⁴⁷. Επιπλέον, ο διευθυντής της EDF/RTE εκλέγεται από τον Υπουργό Ενέργειας της Γαλλίας μεταξύ ομάδας υποψηφίων που προτείνει ο πρόεδρος της EDF. Εν πάση περιπτώσει, ακόμα και αν δεχθούμε την αποτελεσματικότητα των μέτρων που προβλέπονται για να εξασφαλιστεί η ανεξαρτησία της EDF/RTE σε σχέση με την EDF, είναι εξίσου γεγονός ότι και οι δύο αποτελούν τμήμα της ίδιας οικονομικής μονάδας, ενός κρατικού γαλλικού βιομηχανικού ομίλου, που τελικά ελέγχει τόσο την EDF όσο και την EDF/RTE. Κατ' αυτή την έννοια, η λήψη αποφάσεων σχετικά με καίρια θέματα ή άλλου είδους στρατηγικών αποφάσεων για τη λειτουργία της EDF/RTE συνδέεται σαφώς με τις γαλλικές δημόσιες αρχές, ειδικότερα με το Υπουργείο Ενέργειας, με την επιφύλαξη των θεμάτων που εμπίπτουν στην αρμοδιότητα του ρυθμιστή του ενεργειακού τομέα, *Επιτροπής Ρύθμισης Ηλεκτρικής Ενέργειας* (CRE).
- (126) Συγκεκριμένα, το γαλλικό κράτος είναι ο τελευταίος αρμόδιος για τις αποφάσεις σε θέματα διασύνδεσης. Ειδικότερα, η EDF/RTE πρέπει να υποβάλει στην έγκριση του Υπουργού Ενέργειας, κατά διετή, το πολύ, περιοδικά διαστήματα, το σχέδιο ανάπτυξης του δημοσίου δικτύου μεταφοράς⁴⁸. Το σχέδιο αυτό πρέπει να εγκριθεί από τον Υπουργό, μετά από γνωμοδότηση της CRE. Τελικά, ο ιδιοκτήτης της EDF, το γαλλικό κράτος, λαμβάνει την τελική απόφαση σχετικά με την αύξηση του δυναμικού διασύνδεσης, η οποία απόφαση, όπως αναφέρθηκε επηρεάζει άμεσα τα στρατηγικά συμφέροντα της EDF.
- (127) Δεν θα ήταν παρακινδυνευμένο να συναχθεί, εν τέλει, χωρίς λόγω τούτου να αμφισβητείται η αυτόνομη λειτουργία και η ανεξαρτησία διαχείρισης της EDF/RTE, ότι δεν θα πραγματοποιηθεί ουσιαστική αύξηση του δυναμικού της γαλλοϊσπανικής διασύνδεσης που να μπορεί να βλάψει σαφώς τα συμφέροντα της EDF και, κατά συνέπεια, εκείνα του γαλλικού κράτους, που είναι ο ιδιοκτήτης της εταιρείας αυτής και ταυτόχρονα εκείνος που έχει την τελική εξουσία για να αποφασίσει σχετικά με το θέμα.

VI ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΠΟΥ ΑΝΕΛΑΒΕ Η EDF-RTE

- (128) Η EDF/RTE και η EDF προσφέρθηκε να αναλάβουν υποχρεώσεις για την επίλυση των προβλημάτων αρμοδιότητας που επεσήμανε η Επιτροπή. Οι υποχρεώσεις αυτές, που έχουν τη ρητή στήριξη της γαλλικής κυβέρνησης, περιλαμβάνονται αντιστοίχως, ως παραρτήματα 1 και 2 στην παρούσα απόφαση. Οι υποχρεώσεις είναι εν περιλήψει οι ακόλουθες:

Υποχρεώσεις που προσφέρθηκε να αναλάβει η EDF/RTE

- (129) Η EDF/RTE αναλαμβάνει την υποχρέωση να λάβει τα μέτρα και να εκτελέσει τις εργασίες που είναι αναγκαία για την αύξηση του εμπορικού δυναμικού διασύνδεσης Γαλλίας-Ισπανίας κατά τα ακόλουθα στάδια:

⁴⁷ Ο νόμος αριθ. 2000-108, της 10ης Φεβρουαρίου 2000, προβλέπει στο άρθρο 12 τα ακόλουθα: "στο πλαίσιο της *Electricité de France*, η υπηρεσία που διαχειρίζεται το δημόσιο δίκτυο μεταφοράς ηλεκτρικής ενέργειας ασκεί την αποστολή της ..." (έχει προστεθεί η υπογράμμιση).

⁴⁸ Άρθρο 14 του Νόμου αριθ. 2000-108, της 10ης Φεβρουαρίου 2000.

- 300 MW επιπλέον μέσω της τεχνικής βελτίωσης των υφισταμένων γραμμών πριν από το τέλος του 2002,
 - 1200 MW επιπλέον μέσω της κατασκευής νέας γραμμής [...]*. Το εν λόγω συμπληρωματικό δυναμικό μπορεί να αυξηθεί [...]*, μετά από την διαπίστωση της τεχνικοοικονομικής βιωσιμότητας σε σχέση με την αύξηση της τελευταίας αυτής ποσότητας ενέργειας
 - 1200 MW επιπλέον μέσω της κατασκευής εναλλακτικής γραμμής, διπλασιασμός της υφιστάμενης γραμμής ή ενίσχυση των γαλλικών γραμμών, μακροπρόθεσμα, στο μέτρο που οι μελέτες τεχνικοοικονομικής σκοπιμότητας που θα πρέπει να ολοκληρωθούν πριν από τα τέλη του 2002, δικαιολογούν τα έργα αυτά.
- (130) Η αύξηση του εμπορικού δυναμικού θα πρέπει να έχει ως αποτέλεσμα διαθέσιμο δυναμικό ίσο προς το 75% της επιπλέον αύξησης κατά το 85% των ετησίων ωρών.
- (131) Οι προαναφερθείσες προθεσμίες μπορεί να παραταθούν σε περίπτωση που τα έργα δεν μπορέσουν να ολοκληρωθούν για λόγους για τους οποίους δεν ευθύνεται η EDF/RTE. Από την άλλη πλευρά, η Επιτροπή επιθυμεί να προσδιορίσει ότι, όσον αφορά το τρίτο τμήμα της αύξησης του δυναμικού διασύνδεσης, και με την επιφύλαξη του ότι ο ακριβής προσδιορισμός του χρονοδιαγράμματος των εργασιών θα πρέπει να προκύψει από τις προαναφερθείσες μελέτες σκοπιμότητας, οι υποχρεώσεις εντάσσονται σε ένα χρονικό ορίζοντα αναφοράς (η κατασκευή πρέπει να πραγματοποιηθεί "μακροπρόθεσμα"). Ο χρονικός αυτός ορίζοντας θα πρέπει να προσδιοριστεί σε συνάρτηση με το συγκεκριμένο προς υλοποίηση σχέδιο (κατασκευή νέας γραμμής, διπλασιασμός ή ενίσχυση των υφισταμένων γραμμών). Κατ' αυτή την έννοια, και σύμφωνα με την έρευνα που διεξήγαγε η Επιτροπή, ο χρονικός ορίζοντας αναφοράς νοείται ότι θα περιλαμβάνεται μεταξύ τεσσάρων και οκτώ ετών μετά από την ολοκλήρωση των προαναφερθεισών μελετών.
- (132) Θα ορισθεί ένας ή περισσότεροι τρίτοι αρμόδιοι για να εξακριβώσουν την εκπλήρωση των υποχρεώσεων, τους οποίους θα πρέπει να εγκρίνει η Επιτροπή. Ειδικότερα, ο τρίτος αρμόδιος θα πρέπει να λάβει από μέρους της EDF/RTE όλα τα αναγκαία στοιχεία και τη συνδρομή για την ολοκλήρωση της αποστολής του, θα ενημερώνει συστηματικά σχετικά με την εξέλιξη της εκπλήρωσης των προαναφερθεισών υποχρεώσεων και θα μπορεί να προτείνει στην Επιτροπή όλα τα μέτρα που κρίνει αναγκαία για την εξασφάλιση της τήρησης των υποχρεώσεων, μεταξύ άλλων την εκπόνηση μελετών σκοπιμότητας εναλλακτικών, συμπληρωματικών ή και τα δύο, των υποβαλλόμενων από την EDF/RTE. Επιπλέον, ο τρίτος αρμόδιος θα πρέπει να λάβει υπόψη του κατά την εκπλήρωση των ανατεθέντων σ' αυτόν καθηκόντων κάθε πληροφορία ή μελέτη που προέρχεται από τρίτους ενδιαφερόμενους, ιδιαίτερα από την Εθνική Επιτροπή Ενέργειας ή από την REE.

Υποχρεώσεις που προσφέρθηκε να αναλάβει η EDF

- (133) Με σκοπό την επίλυση των προβλημάτων αρμοδιότητας που προκύπτουν από την ανάληψη του ελέγχου της Hidrocantábrico, η EDF αναλαμβάνει την υποχρέωση να στηρίξει την αύξηση της διασύνδεσης μεταξύ Γαλλίας και Ισπανίας και ειδικά, την εκπλήρωση των υποχρεώσεων EDF/RTE που προαναφέρονται σύμφωνα με τα σχετικά στάδια.

- (134) Για το λόγο αυτό αναλαμβάνει την υποχρέωση να συμμετάσχει στις εργασίες της ομάδας των χρηστών που έχει δημιουργηθεί από την EDF-RTE και να παράσχει στην RTE τα στοιχεία που έχει στη διάθεσή της και τα οποία θα μπορούσαν να είναι χρήσιμα για την ολοκλήρωση των τεχνικοοικονομικών μελετών υλοποίησης των νέων γραμμών ή άλλων λεπτομερειών ενίσχυσης της διασύνδεσης Γαλλίας-Ισπανίας
- (135) Επιπλέον η EDF αναλαμβάνει την υποχρέωση της αμοιβής (εάν αυτό κριθεί αναγκαίο) του ή των τρίτων που θα αναλάβουν την εξακρίβωση της εκπλήρωσης των υποχρεώσεων που έχει αναλάβει η EDF-RTE.

Αξιολόγηση

- (136) Οι προαναφερθείσες αναλήψεις υποχρεώσεων θα εξισορροπήσουν στο μέλλον την απομόνωση της ισπανικής αγοράς ηλεκτρικής ενέργειας, ενισχύοντας σημαντικά τη δυνατότητα των επιχειρήσεων που είναι εγκατεστημένες πέραν των Πυρηναίων να ανταγωνιστούν στην αγορά αυτή. Η αύξηση των επιπέδων διασύνδεσης θα καταστήσει δυνατή την αύξηση των εξαγωγών ηλεκτρικής ενέργειας προς την ισπανική αγορά, το οποίο θα έχει θετικά αποτελέσματα στο επίπεδο τιμών στο πλαίσιο της ομάδας και στο θέμα του καθορισμού των τιμών από μέρους των μελών του δυοπωλίου.
- (137) Κατά συνέπεια, οι υποχρεώσεις που προσεφέρθησαν να αναλάβουν η EDF-RTE και η EDF μπορούν να αποτρέψουν την ενίσχυση της δεσπόζουσας θέσης της Iberdrola που θα προέκυπτε - μετά τη συγχώνευση - από την προβλεπόμενη διατήρηση στο μέλλον του σαφώς ανεπαρκούς σημερινού δυναμικού διασύνδεσης μεταξύ Γαλλίας και Ισπανίας.
- (138) Τέλος, η Επιτροπή επιθυμεί να προσδιορίσει αντίθετα με ό,τι δηλώνει η EDF/RTE στο έγγραφό της (ειδικότερα στην προκαταρκτική δήλωση), ότι η EDF/RTE είναι επιχείρηση η οποία έχει συμφέροντα βάσει του άρθρου 8 παράγραφος 2, του κανονισμού περί συγκεντρώσεων και ως εκ τούτου, μπορεί να αναλάβει υποχρεώσεις που έχουν ως στόχο να καταστήσουν την κοινοποιούμενη πράξη συμβιβάσιμη με την κοινή αγορά. Τούτο προκύπτει, με την επιφύλαξη της ανεξαρτησίας που ισχυρίζεται ότι έχει η EDF/RTE σε σχέση με την EDF, από το γεγονός ότι και οι δύο επιχειρήσεις ανήκουν στον ίδιο επιχειρηματικό όμιλο ιδιοκτήτης του οποίου είναι το γαλλικό κράτος, όπως εξηγείται σε προηγούμενο στοιχείο του αιτιολογικού.

VII ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ

- (139) Λαμβανομένων υπόψη των προηγούμενων, η προτεινόμενη συγκέντρωση, υπό την προϋπόθεση της πλήρους τήρησης των αναλήψεων υποχρεώσεων που περιλαμβάνονται στα παραρτήματα δεν θα δημιουργήσει ούτε θα ενισχύσει δεσπόζουσα θέση, με την οποία θα εμποδίζετο ο πραγματικός ανταγωνισμός σε ουσιαστικό τμήμα της κοινής αγοράς. Κατά συνέπεια, η πράξη κηρύσσεται συμβιβάσιμη με την κοινή αγορά και την λειτουργία του ΕΟΧ, σύμφωνα με το άρθρο 8 παράγραφος 2 του κανονισμού περί συγκεντρώσεων, υπό την προϋπόθεση ότι τα μέρη θα τηρήσουν τις ακόλουθες υποχρεώσεις:
- α) αύξηση του δυναμικού διασύνδεσης όπως ορίζεται στο παράρτημα I παράγραφος 2 (που μπορεί να αναθεωρηθεί από την Επιτροπή σύμφωνα με το παράρτημα I παράγραφος 4).

- β) η εκπλήρωση οποιουδήποτε μέτρου που επιβάλλει η Επιτροπή κατόπιν σύστασης του ή των διοικητικών υπαλλήλων θα αναλάβουν τον έλεγχο της εκπλήρωσης των υποχρεώσεων, με σκοπό να υποχρεωθούν τα μέρη να τηρήσουν τις υποχρεώσεις αυτές, όπως αναφέρεται στο παράρτημα I, τρίτη παράγραφος, 9ο εδάφιο.
- (140) Τα προαναφερθέντα τμήματα των υποχρεώσεων αποτελούν όρους, δεδομένου ότι μόνο με την εκπλήρωσή τους (με εξαίρεση οποιασδήποτε αλλαγή προκύπτει από το παράρτημα 1, παράγραφος 4), μπορεί να λάβει χώρα η διαρθρωτική αλλαγή στην ισπανική χονδρική αγορά ηλεκτρικής ενέργειας. Τα άλλα θέματα της ανάληψης υποχρεώσεων αποτελούν υποχρεώσεις, δεδομένου ότι αναφέρονται στα στάδια της πρακτικής εφαρμογής που απαιτούνται για την επίτευξη της επιθυμούμενης διαρθρωτικής αλλαγής. Ειδικότερα, τούτο αναφέρεται στις διατάξεις σχετικά με ή με τους διοικητικούς υπαλλήλους που θα αναλάβουν τον έλεγχο της εκπλήρωσης των υποχρεώσεων (παράρτημα I, παράγραφος 3, με εξαίρεση των αναφερομένων στο στοιχείο β) του σημείου του αιτιολογικού αριθ. 139).

ΕΛΑΒΕ ΤΗΝ ΠΑΡΟΥΣΑ ΑΠΟΦΑΣΗ :

Άρθρο 1

Η κοινοποιηθείσα πράξη, με την οποία ο ισπανικός όμιλος grupo Villar Mir και η γερμανική εταιρεία Energie Baden-Württemberg, υπό τον έλεγχο της γαλλικής επιχείρησης Electricité de France και της γερμανικής επιχείρησης Zweckverband Oberschwäbische Elektrizitätswerke, αποκτούν τον κοινό έλεγχο της Hidroeléctrica del Cantábrico S.A., κρίνεται συμβιβάσιμη με την κοινή αγορά και με την λειτουργία της συμφωνίας περί ΕΟΧ, υπό τον όρο της πλήρους εκπλήρωσης των υποχρεώσεων που περιλαμβάνονται στα παραρτήματα I και II.

Άρθρο 2

Η παρούσα απόφαση απευθύνεται στους :

Ferroatlántica, S.L.

Pº de la Castellana, 86, 7ª

28046 Madrid

(España)

Energie Baden-Wüttemberg AG (EnBW)

Durlacher Alle 93

D-76131 Karlsruhe

(Deutschland)

Βρυξέλλες, 26/09/2003

*Για την Επιτροπή
Mario Monti
Μέλος της Επιτροπής*

Παράρτημα Ι: Ανάλυση υποχρεώσεων

Το πλήρες κείμενο στην ισπανική γλώσσα της ανάλυσης υποχρεώσεων που αναφέρονται στο άρθρο 1, υπάρχει στην ακόλουθη ιστοσελίδα της Ευρωπαϊκής Επιτροπής στο διαδίκτυο:

http://europa.eu.int/comm/competition/index_en.html